

Personeelprobleem.

Nog steeds kost het ons de grootste moeite onze personeelsbezetting uit te breiden. Dit geldt niet speciaal voor ons bedrijf, het is een Nederlands verschijnsel. Uitbreiding van de personeelsbezetting heeft eigenlijk 2 facetten, enerzijds het aantrekken van medewerkers om daadwerkelijk de bezetting uit te breiden, anderzijds om de opengevallen plaatsen weer te bezetten. Op het verloop nu zullen wij meer dan tot nu toe onze aandacht moeten concentreren. Het verloopcijfer bij Van der Heem is niet verontrustend hoog, maar kan naar de mening van de heer Zaafter lager zijn. Dit is nu een van de onkostenposten waaraan wij samen wel iets kunnen doen en dat ook zullen doen.

Voor die projecten die niet snel gegoege met Nederlandse medewerkers konden worden gestart, zijn eerst 20 en later nog 10 Engelse werkrachters tijdelijk in dienst genomen.

Directe en indirecte medewerkers.

Onderscheiden wij de medewerkers in directe (zij die rechtstreeks bij het maken van onze producten betrokken zijn) en indirecte, dan blijkt dat de groep indirecte, de neiging vertoont te sterk toe te nemen. Nu is dit niet altijd te voorkomen, want het uitbreiden van de ontwerppa-

citieën — voor zover deze indirect is — is uiteraard in veel gevallen een dwingend eis om met onze producten de markt bij te blijven. Het komt toch echter regelmatig voor dat voor plotseling opkomende mogelijkheden een oplossing wordt gezocht in het aantrekken van een medewerker buiten het bedrijf. Zijn de mogelijkheden eenmaal opgelost dan zou de medewerker in deze functie overbodig zijn, maar dikwijls blijft een dergelijke functie te blijven bestaan. Dit nu moeten wij voorkomen.

Dankwoord.

Ik heb, aldus de heer Zaafter, op verschillende punten de vinger traacten te leggen op de gewonde plek en daarmee wellicht bij u de indruk gewekt dat ik ten aanzien van de gang van zaken in ons bedrijf nogal somber gestemd ben. Zo ligt het echter niet helemaal. Er zijn kwetsvates waaraan wij meer dan vroeger onze krachten zullen moeten geven en dat heb ik getracht voor u te benadrukken. Ik wil graag tot slot mede namens mijn collega's directeuren mijn waardering en dank uitspreken tot dat grote aantal medewerkers dat ook weer in 1982 zich met al hun krachten hebben ingezet in het belang van ons bedrijf. Ook dit jaar rekenend op hun medewerking in dezelfde geest, mogen wij de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.

PUZZEL

Nr 102

D	O		W		I	S
N		E	,		O	
	M		A			
N	E		R		M	
					C	H
					M	
E		E	T		W	A
E	L		N		E	
		T		N	M	
			E			
N		T				V
					I	S

Knip deze figuraties uit, of teken ze eerst over, en probeer ze dan zo aan elkaar te leggen, dat een vierkant van 6 maal 6 vakjes ontstaat, waarin dan een uitspraak van George Sand (1804—1876) te lezen moet zijn.

O oplossingen moeten uiterlijk woensdag 12 juni a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hartstucker, redactie VDH-tje. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

(ROTOR- EN STATORSTEMPEL)

met segmentenconstructie toch na het stampen van pl.m. 200.000 plaatjes moet worden geslepen en dat dit slijpen ook niet onbeperkt door kan gaan, zodat bij het bereiken van pl.m. 6.000.000 plaatjes het stempel wel als afgeschreven moet worden beschouwd, bij het schrijven van dit artikel heeft het hardmetaal stempel tot aan haar eerste slijpwerking 1.200.000 plaatjes gestampt en het totaal aantal (tot afschrijving stempel) zal zeker een 30 miljoen worden. Dit met een aantal slagen van de pers van 170 per minuut. Tegen een prijs van f 15.000,— voor een stalen stempel en een prijs van f 40.000,— voor het hardmetaal, zou dit stempel een belangrijke bijdrage kunnen vormen in de strijd om de zo noodzakelijke kostprijsverlaging, verkregen door verbeterd gereedschap.

Schilder L. van Avenel, behorende tot de Ouderhandtsdienst voor het bedrijf Alvanweg, is dinsdag 4 juni a.s. 12½ jaar bij ons in dienst, waarmee wij hem hierbij gelukwensen.

VERKOOP AAN PERSONEEL

Gedurende de vakantie van de heer v. d. Bleek zal de verkoop zoveel mogelijk normaal doorgaan. Enige wijzigingen hebben wij echter noodgedwongen moeten aanbrengen.
donderdag 30 mei verkoop in de middag-pauze.
vrijdag 31 mei idem.
dinsdag 4 juni idem.
woensdag 5 juni replaceverkoop in de middagpauze.
donderdag 6 juni geen verkoop

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 795
7 juni 1983

VANDER HEEM

Afstandsbediening, nieuw snuffje in TV 5639

De keus voor iemand, die een televisietoestel wenst te kopen, is nogal moeilijk door het grote aantal typen van verschillende fabrikaten, die onderling — wat hun eigenschappen betreft — betrekkelijk weinig verschillen. De ontwerpergroep heeft er met de TV 5639 bewust naar gestreefd een apparaat te ontwikkelen, dat door zijn aantrekkelijk uiterlijk en zijn vele extra's in de winkel tussen de te verkopen toestellen een uitstekend figuur zou slaan.

Dit apparaat heeft zoveel nieuwe en aantrekkelijke dingen, dat een geheel VDH-tje erover volgeschreven zou kunnen worden. Wij zullen ons echter beperken tot de meest opvallende eigenschappen, die in de regel in andere typen niet voorkomen.

Afstandsbediening.

Als eerste punt noemen we de afstandsbediening. Die is op zich zelf niet nieuw. Reeds jarenlang leveren verschillende fabrikanten — althans bij luxe toestellen — een apparatuur mee, waarmee bepaalde functies op afstand kunnen worden bijge-regeld. Zo'n apparatuur was echter tot dus-ver altijd los en de eigenaar moest er na gebruik steeds een plaatsje voor zoeken. Bij de TV 5639 echter is in de rectorijkant een speciale ruimte gereserveerd, waar de afstandsbediening permanent kan worden opgeborgen (zie foto). Deze bedienings-eenheid is maar liefst van 5 meter snoor voorzien, zodat de TV-kijker op elke gewenste afstand van het toestel met dit apparaatje kan „spelen“.

Deze afstandsbediening is bij de prijs van het toestel inbegrepen.

Bedilvergroting vanuit uw stoel.

Met de meeste afstandsbedieningen kunnen slechts de helderheid van het beeld en het geluidsvolume worden geregeld.

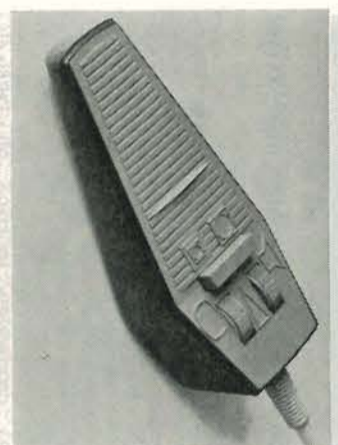
Oor- of koptelefoonansluiting.

Als iemand op zijn ééntje naar een bepaald programma wenst te kijken en zijn huisgenoten — die geen belangstelling hebben — niet wil storen, kan hij gebruik maken van de oor- of koptelefoonansluiting, waarvoor de aansluitbus zich precies onder het paneel bevindt.

Implosievrije beeldhuis.

Sedert kort is een beeldhuis verkrijgbaar, welke op de meest kwetsbare plaatsen voorzien is van een stalen ommanteling, die een volmaakte veiligheid garandeert. Van der Heem heeft direct de TV 5639 — het vlaggeschip onder de ERRES TV-apparaten — er mee uitgerust.

Een prettig gevolg van de toepassing van deze speciale beeldhuis is, dat de afzondelijke beschermruit — die al jaren nodig was — kan vervallen. Voordeelen: een onvervormd beeld; geen stof- of rook-afzetting tussen beeldhuis en beschermruit; minder reflectie van opvallend licht. In het scherm van de beeldhuis is bovendien een filter ingebouwd. Dit heeft

Bij de afstandsbediening van de TV 5639 kan dat natuurlijk ook, maar hij heeft nog een derde functie, die een primair bekeken en werkelijk spectaculair genoemd mag worden, namelijk de mogelijkheid van beeldvergroting. Stel u voor, dat zich tijdens een belangrijke uitzending, bijvoorbeeld een voetbalwedstrijd, een bijzonder spannend moment voordoet. Eén druk op de speciale knop van de afstandsbedie-

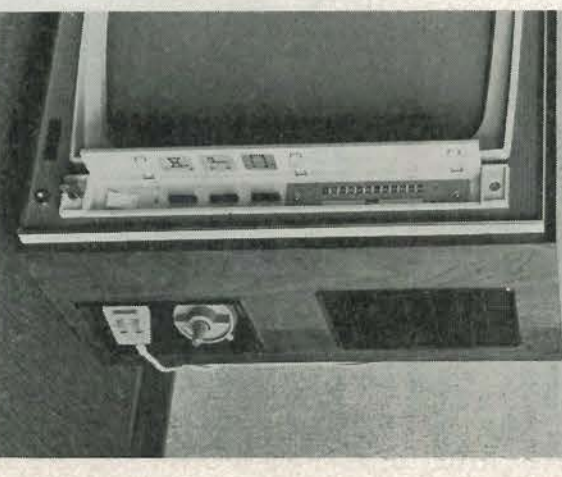
ting is dan voldoende om van die situatie een prachtige „close-up“ te krijgen. Het beeld wordt dan maar liefst ruim 1½ maal groter. Teneinde u een indruk te geven van deze ideale afstandsbediening, plaatsen wij er een afzonderlijke afbeelding van.

Bedieningsorganen achter paneel.

Vele TV-bezitters hebben er een hekel aan, de gehele dag tegen een hele rij bedieningsknoppen en -toetsen te moeten aankijken. U kunt op de hiernaast afgebeelde foto zien, dat aan de wens van deze mensen tegemoet gekomen is door praktisch alle bedieningsorganen weg te werken achter een paneel. De netschakelaar, die u onderran kunt vinden, kan met de afgebeelde sleutel worden vergrendeld. Voordeel: kinderen en eventuele andere „onbevoegden“ kunnen het toestel niet ingeschakelen.

Diverse instelmogelijkheden.

Een nieuwtje is ook, dat de functies van de druktoetsen door middel van symbolen zijn aangegeven, zoals is duidelijk op de foto kunt zien. Als dergelijke symbolen éénmaal overal bekend zijn geworden, zijn teksten in één of meer talen overbodig geworden en kunnen exportoestellen in dit opzicht aan die voor Nederland gelijk zijn.

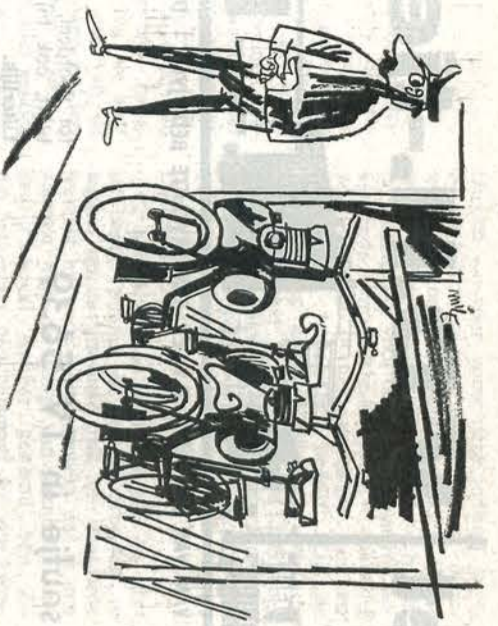

Voor de technisch geïnteresseerde:

Afmetingen: breed 64 cm, hoog 51 cm, diep 27 cm, achterwanddiepte 9 cm. Beeldbuis: 59 cm, 110°, implosie-vrij. Kastuivoering: stootvast polystyreen front; nothout in mat naturel of polyester hoogglans. Synchron-gekoppelde helderheids/contrastregelaar. Foto-elektrische cel voor automatische contrastregeling. Drie instelhingen voor het beeld: normaal, scherp en zacht beeld.
Vier mogelijkheden voor timbretering:
— normale weergave van het gehele toonspectrum.
— alleen het hoogregister.
— en hoog en laagregister.
Druktoetsen voor semi-stereo en „uit“, Kanalentezer voor VHF en UHF, Finafstemsgeheugen voor VHF-kiezer. Dubbele functie van UHF-kiezer: een globale en een finafstemming van de globale zender. Omschakeling van de VHF- naar de UHF-band door speciaal mechanisme. Aansluitmogelijkheden voor: draadomroep, bandrecorder en extra luidspreker.

SOLEXARIA

"VERKIEZING"

Er hing dreiging in de lucht. Zelfs het luchtige gekwetter van een mussenpaar vernoocht geen oplichting te brengen, evenmin het zelfbewuste gedoe van een kraai, die vanaf het dak van de stalling minachtend schold naar andere vogels: „geen cent brengen jullie op na je dood“, kwelende hij, „ik wel!“

Neen waarde lezer, zelfs al gaf een heerlijk lenezonnetje de beschouwer van VDH's rijwielstalling het gevoel „eindelijk eens een plekje van louter pais en vrede“ het tegendeel was waar. Beluister met mij de stalen rossen en ontdek: hier is iets bijzonders aan de hand. Iets dat doet denken aan een daadwerkelijke opmars der techniek? Of gorden robots zich ten strijde?

Luisteren we slechts naar één der metalen stemmen, die zich tot zijn metgezelzen richt.

„Vrienden motoren, bij de verkiezing moet er een keus gemaakt worden. De onze is niet moeilijk. Immers, wat is er idealer dan het voortraace op de grote weg onder de regelmatige tonen van ons zware binnenwerk? Geen hoog harverscheurend lawaai, ook geen onnozel gebrom, maar een heerlijke dofte hartslag. Let op onze goede ligging op de weg, naast auto's die zich nauwelijks met ons kunnen meten in snelheid.“

Alleen een grote motor geeft het ware genot. Iedere sportman op een 5 of 7 PK, kiest daarom

Hier werd hij in de rede gevallen door een schelle stem. „Kameraden snelbrommers, dit nemen we niet, juist niet naar die bullebak. Hij wijst jullie de fatale weg, de weg naar het ziekenhuis. De zware motor is allang overwonnen door de lichte en door ons.“

Wij bewegen ons gemakkelijker in het verkeer, kruipen door alle hoeken en gaaties. Onze berijders hebben het niet zo zwaar als die lut met hun zwaarrijvige vehkels, die ze nauwelijks hantieren kunnen. Als je ze weg ziet rijden kan je met recht zeggen, motor waar ga je met dat manneke naar toe.

Wij propageren meer genot met de snelbrommer. Snel en kleurrijk uitgevoerd. Lekker open knalpotje voor de liefhebbers van meer kabaal. Heerlijke duo's, waar je met z'n tweeën plaai op kunt liggen, een stuur op ooghoogte. Met een hele troep bij elkaar kan je er fijn de hele buurt mee op stellen zetten. Onze opvallende kleuren doen misschien de toeschouwers pijn aan de ogen en onze allezoverheersende stemmen jagen ze de stuipen op het lijf,

rien vielen er dagelijks doden. Een ribbe-rens hebben de heren niet nodig, maar leer dan tenminste vrijwilling de verkeersregels en geef de politie niet nog meer werk. Tracht normaal mee te doen in het verkeer“

Afgebluft krabbelde de ander terug door te zeggen: Wij zijn geconstrueerd op snel reageren en als dan onze berijders te pas en te onpas hun snelheid opvoeren, wat kunnen wij daartegen doen? Je onderschat jezelf knaap, mogelijkheden genoeg, een vuilje naar leidingen of bougie, een kabel kan breken, een spijkertje is gauw gevonden en er ligt genoot glas op straat. Daar staat je baas dan en kan zien hoe hij zich redt, maar reken niet op mij als hij staat te liften in z'n leren pakje, mijn baas kan ze niet zien.

Vrienden jullie vergeten onze verkiezing, menigde de Solexpropagandist zich in het gesprek, bedenk we krijgen allen onze kanssen. Het begint met de fiets, dan een Solex en naarmate leeftijd of jeugdige overmoed volgt een snelbrommer of motor, daarna een wagentje als 't kan en als het niet meer kan, of behalve de auto, voor de boodschappen weer een Solex. Laten we overgaan tot stemmen. Heleas weerkloek het signaal van vijf uur zodat de zaak werd opgeschort tot een gunstiger tijdstip.

J. J. la Bruijere

„Halt dit gaat te ver“, klonk een dominerende stem boven de herrie van bijval door supporters van de laatste spreker. „Stille“, riepen de aanhangers van de nieuw woordvoerder en mede door hun aantal zweggen de anderen. „Stille, onze man is aan het woord“. „Vrienden, de verkiezingrede van de snelbrommerenhousasi is niet juist, zijn argumenten zijn niet in het algemeen belang en daarom dient er een ander geluid te weerklinken; ons geluid, het Solexgeluid. Kijk om u heen en zie hoe gansse rijken van de onzen het beeld in de stalling overheersen. Gaat daar geen formidabele rust van uit? Geen schelle kleuren, doch esthetisch verzorgde en beschakelde tinten. Het principe mijne hoorders, snelheid en lawaai, dat onze opponenten aanvoeren, noopt tot bezinning. Het dwingt ons hier een waarschuwend woord te laten horen.“

Is er soms geen lawaai genoeg? Heeft iemand die gaande naar of komende van fabriek, werkplaats of kantoor met motoren en ratelende machines behoefte aan nog meer herrie op straat? Immers neen. Is het verheffend in de weekends de rust die we buiten hopen te vinden, te versieren met opwindende geluiden? Moeten we het frisse jonge groen, de aanblik daarvan en de geur ervan bederven met schelle kleuren en stank?

Neem ons als voorbeeld: rustig voorrijdend, zonder inspanning of zenuwgedoe, laten we onze berijders genieten van alles wat in het voorjaar groeit en bloeit. Als er gekozen moet worden mijne vrienden, is er naar onze mening geen probleem. Er is maar één keus, de goede en voor het hele gezin, kies voor Solex.

Nadat de kreten van bijval waren verslonden, volgde een algemeen debat, waaraan zelfs auto's deelnamen.

Een nieuwe Austin legde de lijst aanvoerder van de snelbrommers het zwingen op door hem een wegripaai te noemen. „Uitzonderingen daargelaten“, zo zei hij, zijn de meeste van jullie onbeslist in het verkeer, passeren links en rechts. Voorrangsegeels worden voortdurend overtreeden. Als onze remmen minder goed wa-

in Juweel van een snijmachine

Onze huisdrukkerij te Den Haag is sinds kort verrijkt met een nieuwe snijmachine. Om de trois van het personeel van de Drukkerij te kunnen begrijpen zullen wij eerst iets van de nu afgedankte snijmachine vertellen.

De oude machine RADDOR was een simpele snijmachine. De perising moest door middel van een groot handwiel worden verricht, hetgeen de bedienende man veel energie kostte en veel tijd. Ook het stellen op maat moest met de hand gebeuren; dit kostte eveneens veel tijd, terwijl de zuiverheid dan nog te wensen overliet.

Het was een machine met een tweehandbediening, hetgeen eigenlijk betekent dat de machine alleen met twee handen aan beide handels bediend kan worden, zodat geen handen in de buurt zijn als de machine gaat snijden. Toch was het mogelijk de linkerpal (met linkerhand) over te halen buiten de handeling voor het snijden zelf, die met de rechterhand moest geschieden. Zodoende kon het dus gebeuren dat de veiligheidspal (linkerpal) werd uitgetrokken, deze bij het gebruik van de snijhandel werd losgelaten en de vrijgekomen hand gebruikt werd om het te snijden materiaal vast te houden e.d., hetgeen tot gevaarlijke situaties had kunnen leiden.

De nieuwe snijmachine POLAR ELTROMAT is een wonder van snelheid en veiligheid.

Op deze machine kunnen diverse maten worden vastgelegd en naar wens worden ingesteld. De machine werkt dan zelf het hele programma af.

Er zitten 2 banden op; iedere band is goed voor 4 programma's, zodat 8 programma's kunnen worden vastgelegd en naar wens kunnen worden teruggevoerd. De mogelijkheid is aanwezig om de banden te verwisselen met nieuwe, de bezette banden kunnen wij dan ook weer naar wens in de machine plaatsen, zodat het aantal programma's onbeperkt is.

Het perioscoopachtige apparaat is op de verplaatsbare achteraanleg gemonteerd en gaat dus mee, voor- of achteruit. De maandineling in mm is door middel van een prima's overgebracht op het kijkglas in het bovengeleide. Dit is door een looppstiek vergroot, zodat van een uiterst zilvere afstelling kan worden gesproken.

De perising wordt geheel verzorgd door de machine. Op het moment van snijden komt automatisch de persbak omlaag en vlak daarop snijdt de machine. De perising (heel belangrijk voor een snijmachine) kunnen wij door middel van een handel regelen namelijk van 300 tot 3000 kg. aangepast aan het te snijden materiaal.

Het blad van de machine, waar het papier op ligt, is een zogenaamde lichttafel. Er zitten kogeltjes in het blad en een compressor blaast lucht aan. Het gewicht van een pak papier drukt de kogeltjes naar beneden. De aangeblazen lucht kan langs de kogeltjes ontsnappen en zorgt zo voor een luchtkussen tussen blad en papier. Het wonderlijke is dat een pak zwaar karton op die manier met 1 vinger kan worden verplaatst, het gewicht valt bijna geheel weg.

Veilig is deze machine in alle opzichten. Rechts en links aan de machine is een knop aangebracht. Bij gebruik van 1 knop

gang hebben gemaakt wat de efficiënte werkwijze in onze huisdrukkerij betreft. Dit komt natuurlijk tot uitdrukking in de werktijd van het snijden, welke nu 30 tot 40% bedraagt van de tijd van de oude machine.

C. G. Bruijere

Onderzoek op TBC

Evenals het vorige jaar, zal ook nu weer het massa-onderzoek op tuberculose plaatsvinden door het maken van kleine foto's in de u reeds bekende doorlichtingswagens. Uitzonderend zij, die na 20 maart 1963 reeds zijn doorgezicht, komen alle personeelsleden hiervoor in aanmerking.

Mandag 17 juni 1963 van 8.30—11.00 uur de fabriek ENAF.

Mandag 17 juni 1963 van 11.30—16.30 uur de fabriek Maanweg, evenals:

dinsdag 18 juni 1963 van 8.30—12.00 uur en van 13.30—16.30 uur;

woensdag 19 juni 1963 van 8.30—12.00 uur en van 13.30—16.30 uur.

Per kwartier worden 35—40 personen onderzocht. Men behoort zich niet te ontkleden. Wel moeten alle voorwerpen die schatuw op de foto kunnen geven, zoals vuilpenhouders, schroevendraaiers, medaillons, broches, halskettingen, kledingstukken met metalen lovertjes, enz. van het bovenlichaam worden verwijderd. Daar het onderzoek snel gebeurt, dient u bij oproep direct te komen. De keuringskaart, welke u van te voren ontvangt, dient aan de assistente in de auto te worden overhandigd.

Gaarne uw volle medewerking.

C. P. van Werkum,

Medische Dienst.

TONELAVOND UTRECHT

V.l.n.r. mevrouw Van Kouwen-Wormgoor, hr Evertaars, mevrouw Kommerkamp en hr G. Meijer.

De Utrechse toneelgroep heeft vrijdagavond 24 mei in het Gebouw voor K. en W. het spel „Grote Kinderen“ van Kosta Peters gebracht. Een stuk dat de uitbreiding en voortzetting van een smidsbedrijf als hoofdthema heeft. De in-standhouding van zijn bedrijf brengt voor de smid veel teleurstellingen mee, die hij maar moeilijk kan verwerken. Vooral in zijn zoon is de smid teleurgesteld. Deze prefeert de studie in de medidijnen boven het smidvak. Uitkomst brengt de a.s. schoonzoon, die met een ingenieursdiploma verkrijgt een waardige compagnon van smid Pijnacker kan worden.

Onder leiding van regisseur R. Jansen, was er een aanvaardbare opvoering van „Groot“. De heer G. Meyer zette met goed een stijfkopige smid op de planken. In mevrouw P. van Kouwen-Wormgoor, de centrale figuur in het smidsgesin, had hij een goede tegenspeelster, hoewel een niet altijd vaste rolkennnis het spel wat vertraagde.

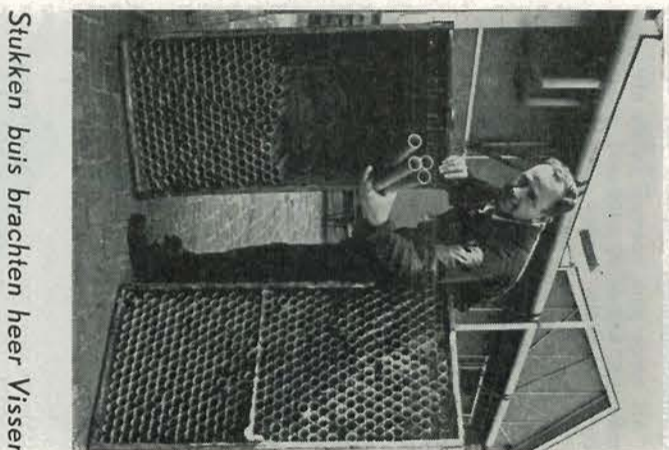
Zeker vermeld te worden verdienen mevrouw R. Kommerkamp als aangenomen dochter, de heer J. Comes, als zoon en de heer J. Evertaars als schoon-

zoon. Ook de rol van bakker werd door de heer W. C. Zauwer goed gebracht.

Het wordt te centionig om alle spelers (sters) hier verder te noemen. Feit is dat de opvoering in de zaal werd gewaardeerd. We durven zeggen méér dan in het afgelopen najaar, ondanks bepaalde feiten, waarvan de minder goede rolkennis wel de grootste oorzaak is. Zou het daarnaast niet van invloed zijn op de spelers, dat er zo weinig belangstelling was van de kant van hun collega's?

De aanwezigheid van directeur ir. P. G. Zauwer met echtgenote werd des te meer op prijs gesteld.

M. E. K.

Stukken buis brachten heer Visser f 200.— op

De man van de „kleine belevissen“, u weet wel de stukjes die zo nu en dan onder deze aankondiging in het VDH-De verschromen, was nu zelf het middelpunt van een kleine belevissen. Vlak voor Pinksteren namelijk kreeg de heer W. J. H. Visser (voortzitter in het Metaalnagazijn te Den Haag) f 200.— uitgekend van de Ideeëncommissie. Het idee was zo simpel en daarom zo goed. Er bleef bij het snijden van aluminiumbuisen voor stofzuigerbuisen steeds een stukje van 30 cm. over; dat nu was de heer Visser een doorn in het oog. U ziet hem op de foto nog staan bij een paar bakken met afgedrukt buis; dat behoort straks tot het verleden, want de buis zal voortaan op een andere lengte worden besteld.

Nieuwe CAO handarbeiders in druk verschenen

Deze week ontvingen wij de gedrukte boekjes inhoudende de CAO voor handarbeiders.

Aan de Maanweg is een exemplaar uitgereikt aan de unioniers en hun chefs en bazen.

Digemen, die in verband met hun functie ook een exemplaar willen hebben, wordt verzocht dit aan te vragen bij de heer Noordendorp, afdeling Arbeidszaken, in Utrecht wordt dit verzorgd door de heer Van Bokhorst; in Sneek door de heer Lanninga.

Oplossing puzzel 101

Horizontaal: 2. kip; 4. potas; 6. Siberie; 8. gala; 9. orde; 11. dag; 12. Leo; 13. isr.; 15. arrest; 17. lekker; 20. plan; 21. adel; 22. snaaks; 25. gondel; 27. gat; 28. Epe; 29. een; 30. laar; 32. leer; 34. pri-mair; 36. knaak; 37. gat.

Verticaal: 1. riep; 2. kobalt; 3. parool; 4. pili; 5. Sir; 6. sage; 7. edit; 8. garnaal; 10. eskader; 11. drang; 14. reden; 15. als; 16. sak; 18. ego; 19. rei; 23. atap; 24. sening; 25. gelaat; 26. neer; 31. ark; 33. eik; 35. maal.

Prijswinnaars

1. (f 15-) mevr. Rossaert-v. d. Brink, U2900.
2. (f 10-) Th. G. Beyersbergen, 1524.
3. (f 7-50) P. Bancken, 2531.
4. (f 5-) A. Sparreboom, 1529.
5. (f 5-) W. F. Kuys, ENAF.
6. (f 5-) H. Bullman, 2510.

LEVE KONING VOETBAL

Uit de diverse publicaties heeft u reeds kunnen lezen dat er ook dit jaar weer een volle dag aan koning voetbal gewijd zal zijn.

Het heeft er wel even om gespannen of het feest dit jaar door kon gaan in verband met terreinmoeilijkheden; de afgelopen slechte winter is daar niet vreemd aan geweest. Desondanks hebben wij toch nog beslag kunnen leggen op het Oostersportpark. Dit park is prachtige gelegen en daarom behoort het ook voor de echtgenoten en kinderen een heerlijke dag te worden. De kinderen kunnen namelijk in de speeltuin terecht en Ma kan naar verkiezing zonnen op Pa tot een laatste verblijfelde spruit aansporen. Bedenkt echter dames, dat hij het ook voor ontspanning doet en beslist geen full prof is. Verder kunt u uw trouwduurte rustig in de ruime kantine opten, want u weet dat het toernooi van 10.00 tot 16.00 uur duurt.

De finalist zal weer voor één jaar in het bezit komen van de wisselbeker, ter beschikking gesteld door 't Boor.

Heren voetballers, laat dit echter niet de allesoverheersende factor zijn, maar de bekroning van een sportieve dag. Wij hopen van ganser harte dat u in groten getale uw favorieten komt aanmoedigen, wat dan tensen een stimulans voor de Ontspanningscommissie is om zich een volgend jaar opnieuw van de wekkende medewerking van de directie te verzekeren.

Tot weerzins op het Oostersportpark (Van Birtentlaan, Wassenaar) op 15 juni. De toegangsprijs is slechts f 0.30 per persoon.

P. J. Schouten.

VACATURES

Op enige commerciële afdelingen hebben wij plaatsingsmogelijkheid voor steno-Typistes in een of meer vreemde talen.

Wij doen gaarne een beroep op u naar deze functie te solliciteren en voor zover u niet in aanmerking denkt te komen uw familieleden en/of kennissen op deze advertentie te wijzen.

Solicities en inlichtingen bij afdeling Arbeidszaken, heer Oosthoek (loosel 427).

6 juni: 30 leerlingen van het Nederlands Genootschap tot opleiding van leerkrachten voor het Nijverheidsonderwijs te Rotterdam.

11 juni: 30 werknemers van de Gemeentelijke Dienst voor Sociale Werkvoorziening te Den Haag.

13 juni: 40 leden van het Haags Instituut voor Volksonwikkeling te Den Haag.

18 juni: 30 leerlingen elektrotechniek van de Christelijke Technische School, Veluweplein 1 te Den Haag.

25 juni: 30 leerlingen elektrotechniek van de Christelijke Technische School, Veluweplein 1 te Den Haag.

Excursie Hoofdstaartoor

Evenals enige jaren geleden hebben wij het plan — bij voldoende deelneming — een excursie te organiseren naar het HOOFDPOSTKANTOOR aan de Rijswijkseweg te Den Haag.

De excursie vangt aan te 19.00 uur en eindigt te 20.00 uur. Mocht u hiervoor belangstelling hebben dan kunt u zich hiervoor opgeven bij de heer De Jong, Postkamer, (loosel 377).

Daarna zal u nog medegegeeld worden welke datum hiervoor vastgesteld is.

Hiernaede bedank ik directie, personeel, er comité Zakenroost voor de blijk van medeleven tijdens mijn ziekte.

H. de Vrij, TV-Montag.

Ianus deze weg dank ik directie, dokter, chefs en collega's voor de ontvangen geschenken en belangstelling bij mijn 12½-jarig jubileum.

R. E. Wijmans, Techn. adv. en Doec.

VDH-BALLET NU OOK VOOR DOCHTERS VAN WERKNEMERS

Het VDH-ballet, door onze Bonte Avonden inmiddels een begrip geworden, heeft versterking nodig.

Dames in de leeftijd van 15 tot 23 jaar zijn van harte welkom, maar ook dochters van personeelsteden kunnen nu toetreden.

De repetities zijn dinsdagsavonds van 10

minuten over 6 tot 10 minuten over 7 bij balletschool Henry van Irsen, Schenkstraat 177, Den Haag.

Maak eens een afspraak met meufvrouw Van Hal, Bibliotheek, telefoon 375 of meufvrouw Van Welbergen, Looandministrate, telefoon 367 en ga — zonder verplichting — eens kijken.

Wetenswaardigheden over onze Solexbanden

Rubberbanden, met lucht opgeblazen banden om de wielen van voorbewegende voertuigen, dienende om schokken door de oneffenheden van de weg op te vangen.

Dit is volgens de Winkler Prins de definitie van luchtbanden, zoals deze bijvoorbeeld door ons om de wielen van de Solex worden gemonieerd.

Ruin 75 jaar geleden werd deze luchtband uitgevonden door John Boyd Dunlop, een Schotse dierenarts, die genoege had van het rijden met massieve wielen over oneffen wegen.

Die eerste luchtbanden verschilde aanzienlijk van onze Solexbanden, niet alleen wat betreft opbouw en fabricagemethode, maar ook wat betreft levensduur. Bovendien zal de in 1921 overleden uitvinder nooit hebben kunnen vermoeden, dat het nog eens zou lukken, een bedrijfszekere luchtband voor een bromfiets te vervaardigen, waarbij de voor deze bromfiets benodigde energie van het benzine-motorje via een carborundumrol en via de luchtband wordt overgebracht op het voorwiel. Toch is dit een Nederlandse rubberindustrie, namelijk de firma Vredestein, gelukt. Wij hebben dit nog onlangs in alle dagbladen in de advertenties van R. S. Stokvis & Zonen ter gelegenheid van de 500.000ste Solex kunnen lezen. Met trots was hieraan door de firma Vredestein toegevoegd: 1 miljoen Vredestein banden.

Hoe wordt nu onze Solex-band gemaakt? Voor de buitenband worden als grondstof de vellen gerookte ongevulcaniseerde rubber gebruikt zoals deze door de rubberplantages worden geleverd. Op de plantages is dan reeds de latex (de rubbermelk die na het maken van een insnijding uit de rubberbomen druppelt) behandeld met een zuur, waarna de rubber wordt gewassen en gedroogd (met warme lucht of rook).

Deze zuivere rubbervellen worden eerst op kneedwalsen onderworpen aan een trek- en kneedbelasting waardoor een homogeen mengsel ontstaat. Vervolgens worden op een mengwals de noodzakelijke vulstoffen in de juiste hoeveelheid toegevoegd. Soort en hoeveelheid vulstof worden bepaald door wat men van de rubber wil maken en welke rubberkleur men wenst. Zo wordt roet toegevoegd indien de zwarte kleur gewenst is.

Zwavel behoort altijd te worden toegevoegd, omdat rubber pas de ons bekende eigenschappen verkrijgt door het zogenaamde vulcaniseerproces. Dit proces moet bij verhoogde temperaturen plaatsvinden, waarbij een dusdanige verbinding tussen het zuivere rubber en de zwavel plaatsvindt, dat een rubberproduct ontstaat met geheel andere eigenschappen dan die van de ruwe rubber zelf.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 796
14 juni 1963

Machine om tussen de beide staal-draahtroepen van de Solex-buitenband het canvas aan te brengen (zelfde principe als bandlagermachine statorspoelen in fabriek Utrecht).

Na de mengwals volgt de kalandervals waarop het voorverwarme rubbermengsel tot dunne rubberstroken wordt uitgewalst. Het zijn deze dunne ongevulcaniseerde rubberstroken (in het midden dikker dan aan de zijkanen), die straks op het karkas worden geplakt en dan het loopvlak en de zijvlakken van de band vormen.

Alvorens wij dit zogenaamde opbouw-procedé gaan bespreken, vertellen wij iets over de wijze van fabricage van het karkas.

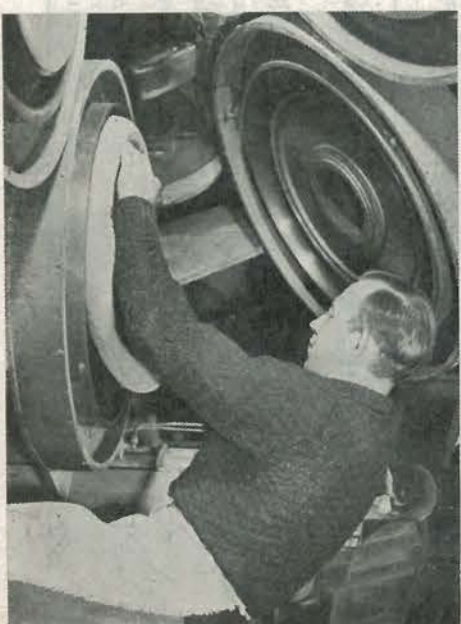
Het karkas bestaat uit twee ronde staaldraden waartussen canvas wordt gewikkeld. Het canvas voor onze Solexbanden, zoals dit bij Vredestein wordt vervaardigd, bestaat uit koorlagen. Deze koorlagen bestaan niet uit een weefsel, doch uit evenwijdig naast elkaar lopende draden. Deze draden worden behandeld (dus met rubber en benzine behandeld) (dus eigenlijk met solutie), zodat ieder draadje omgeven is door een dun laagje rubber.

Het karkas van de band wordt gevormd door twee staaldraadhoepels van de juiste diameter op een bepaalde afstand evenwijdig aan elkaar te spannen, waarna een strook canvas hier schuinweg omheen wordt gewikkeld, zodat men twee lagen krijgt, waarbij de draden in de ene canvaslaag loodrecht komen te staan op de draden in de andere canvaslaag.

Hierna wordt de gekalanderde rubberstrook op het karkas aangebracht. De aldus gevormde band wordt van de karkasmachine genomen, maar lijkt dan nog niet veel op de bekende Solexband, de band is namelijk nog vlak, afgezien van een verdikking op de plaats waar het loopvlak moet komen. De goede vorm en het loopvlak ontstaan pas in de vulcaniseermatrijs.

Om het loopvlakprofiel goed in de ongevulcaniseerde rubber te drukken wordt in de band een zeer zware binnenband gemonteerd. Door deze binnenband na het sluiten van de vulcaniseermatrijs op te pompen wordt het in de matrijs aangebrachte profiel in de (nog) zachte rubber gedrukt. De matrijs wordt met stoom verwarmd, het vulcaniseerproces neemt een aanvang en na ongeveer 15 minuten is de band gereed om naar de eindcontroleafdeling getransporteerd te worden. Ondanks dat tijdens de fabricage steekproeven worden genomen op juiste rubberamenstelling

Vervolg pag. 4 kolom 1

Geopende vulcaniseer-matrijs voor buitenbanden

RAVEL,

een Frans muziekgenie

Wie componeerde de Bolero van Ravel.....?

Dit oude grapje is niet zonder diepere betekenis, want wat weten wij welbeschouwd van deze componist? Meestal wordt Ravel in één adem met zijn landgenoot Debussy genoemd waarbij echter aan de (grote) verschillen tussen beide kunstenaars weinig aandacht wordt besteed.

De met een droge humor begiftigde, uiterst precieze Ravel was een meester in de instrumentalkunst. Zijn orkestraties zijn bijzonder knap uitgevoerd en in feite door niemand geëvenaard. Hij zocht tot in details uit wat de mogelijkheden van de instrumenten waren en gebruikte deze kennis om zijn composities tot de hoogste graden van perfectie op te voeren.

Maurice Ravel kwam als veertienjarige jongeling op het Conservatorium te Parijs. Hier kreeg hij lessen van o.a. Gabriel Faure.

Zoals velen, dreef ook Ravel naar de Prix de Rome, een prijs die de winnaar een aantal bijzondere voorrechten verleent. Hij behaalde „slechts“ een tweede prijs; de eerste werd hem geweigerd wegens al te moderne opvattingen over de muziek. Dat was althans het oordeel van Jules Massenet en enkele andere lieden die de jury vormden.

Ravel aanvaardde nooit een officieel ambt, doch leefde praktisch alleen van en voor zijn composities. Hij stond aanvankelijk nog onder invloed van zijn leermeester Faure, doch later werd het eigen in zijn werken duidelijk waarneembaar. De eerste pianostukken Jeux d'eau en Mirrors zijn reeds geheel in eigen stijl gecomponeerd.

Serge Diaghilew, de grote Russische balletleider, gaf hem een opdracht voor het schrijven van muziek bij een Griekse liefdesdramme.

Het ballet Daphnis et Chloé werd uit deze muziek geboren. Uit dit werk stelde de componist later twee suites samen. Diverse andere werken, zoals Rhapsodie

Espagnole en het bekoorlijke Ma mère l'Oye (Moeder de Gans), kwamen tot stand voordat de eerste wereldoorlog uitbrak. Toen in 1914 de hel losbarste, meldde Ravel zich en werd ambulance-dragers aan het front. Hij keerde hiervan ziek terug. De eerste compositie na deze ongewilde onderbreking was La Valse, waarin hij zich min of meer losmaakte van de verschrikkingen uit die tijd.

Reeds tijdens de oorlog nam Ravel kennis van een aardige tekst van Colette, waartuit enige jaren later het meesterlijke l'Enfant et les Sortilèges voortkwam.

Het is wel zeker, dat niemand verbaasd geweest kan zijn dan Ravel zelf, toen bleek dat dit werk zo'n succes had. Over deze muziek is heel wat te doen geweest en het aantal theorieën erover is vrij uitgebreid.

Casper Höweler, de bekende Nederlandse musicoloog, schrijft in zijn boek „X-Y-Z der Muziek“ hierover het volgende:

„Dit ballet speelt zich af in een Spaanse herberg. In het midden een tafel waarop een danseres de Bolero uitvoert, aangemoedigd door de mannen rondom haar.

Het werk is opgebouwd uit twee elkander afwisselende thema's, elk elk van zessten maten; beide worden negemaal letterlijk herhaald. De gewelddige, uiterlijke climax wordt bereikt door de instrumentatie en door het langzaam aanzwellen van pianissimo tot een overstelpend tutti.“

In 1932 kreeg Ravel een auto-ongeluk waarvan hij nooit meer geheel herstelde. Hij schreef nog de liederen van Don Quichotte à Dulcinee, naar gedichten van Paul Morand, waarmee Ravel, nog een hoogtepunt bereikte. Na die tijd was hij niet meer in staat te componeren. Hij stierf in 1937 na een mislukte operatie. F. G. van der Meulen.

* pianissimo = zeer zacht.
* tutti = alle instrumenten.

SLUITINGSAVOND VDH-SMALFILMGROEP

Zoals aan ingewijden bekend is zal op woensdag 19 juni a.s. de Shell film-groep een aantal interessante films voor onze leden vertonen. Wij meenden deze slotbijeenkomst ook toegankelijk te moeten stellen voor een — beperkt — aantal andere leden van ons personeel.

Belangstellenden (eventueel met echtgenote of verloofde) kunnen zich opgeven op maandag 17 juni

hr Leutscher tel. 372
hr Koopman tel. 544

100ste TELEVIZIERTJE UITGEREIKT

31 mei 1963 mochten we aan de heer A. Lijffijt — afdeling Metawa Keulsekade — het HONDEKSDISTE TELEVIZIERTJE uitreiken. Hoewel we in deze speciale ideënactie in vijf maanden slechts kwamen op een totaal van 117 TV's en dit nu niet direct aanleiding geeft om een enthousiast verhaal te schrijven in het VDH-tje, mogen we toch deze eerste mijlpaal niet voorbijgaan.

De heer Lijffijt gaf in zijn idee enige aanwijzingen voor het maken van een maal, waardoor het polijsten van de waarnaaf VT 72 veiliger en gemakkelijker kan geschieden.

Uit dit simpele idee, dat de inzender f.45,— opricht, kunt u zien, dat door goed optellen en nadenken het geld voor het opschrijven ligt. Bekijk uw werk en kijk rond in uw afdeling en stuur uw idee met spoed in aan de Ideëbuscommissie Utrecht, bestaande uit:

- hr Van de Broek, hr Hardeveld Klever (secretaris), hr Hartink, hr Keuning (voorzitter), hr Van Ooyen, hr Wiss, hr Van Zeijst (vice voorzitter).
- Stand per 31 mei 1963:
- ontvangen ideeën: 119
  - nog in behandeling: 12
  - beoordeld werden: 31 ideëën (pl.m. 29%)
  - totale uitgekeerde beloningen: f. 585,—
  - uitgereikte televisiertjes: 117 st.
- De stand voor de radiobouwoods is momenteel:
- 1. C. M. de Launay 20 tv
  - 2/3. C. Brouwer 10 tv
  - L. de Wit 9 tv
  - 4. A. Lijffijt 1 tv

Ideëbuscommissie-Utrecht

Molens op postzegels

Op 24 april zijn, zoals u natuurlijk reeds weet, de nieuwe zomerzegels verschenen. De opbrengst van de toelag op deze serie komt ten goede aan instellingen voor volksgezondheid, maatschappelijk werk en culturele doeleinden.

Het zijn zoals gebruikelijk vijf zegels; de waarden en kleuren zijn: 4+4 cent blauw; 6+4 cent paars; 8+4 cent groen; 12+8 cent sepia, 30+10 cent rood.

De zegels, ontworpen naar foto's van Cor van Weele te Amsterdam, zijn gedrukt door N.V. Joh. Enschedé & Zonen te Haarlem.

De voorstellingen zijn in volgorde van de hierboven genoemde waarden: stellingmolen, Noordhollands binnenkruier, acht-kante Zuidhollands poldermolen, standermolen en wipwatermolen.

De afgebeelde stellingmolen is een acht-kante stelling-koremolen en staat te Dokkum (Fr.). De Noordhollands binnenkruier te Bergen N.H. De achtkante Zuidhollands poldermolen is die van de Waterloos-polder in de Gemeente Alkenade, waartoe ook de meer bekende plaats Roelofarendsveen behoort. De op de zegels afgebeelde standermolen staat in Someren bij Eindhoven, dus in de provincie Noord-Brabant en de wipwatermolen bij Hazerswoude.

NIET Vergeten!

ONS

VOETBALTOURNOOI

"OosterSportpark"

V. BRIENENLAAN
WASSENAAR

Zaterdag — 15 Juni
10. — tot ± 16. — uur

geen molens had gehad om al die meren in Noord-Holland droog te maken, deze zich door afslag van de oevers, wel eens tot één groot meer hadden kunnen verenigen en zodoende deze smalle provincie doen verdwijnen.

Ongetwijfeld zijn er meer voorbeelden te noemen waarbij wij ons huidige grondgebied aan molens hebben te danken en u zult begrijpen, dat het droogmaken van de meren oorspronkelijk niet is begonnen om land te winnen, daarvoor was de bevolking in de 16e eeuw te gering. Hoe gering weet ik niet, doch als we nagaan, dat ons land omstreeks 1825 zo'n 2½ miljoen inwoners had en omstreeks 1900 vijf miljoen, dus verdubbeling in 75 jaar, komen we als we terugrekenen tot circa 500.000 omstreeks 1600. Nu zal dit rekensommetje niet geheel opgaan, want een bevolking kan eeuwenlang constant blijven.

Neen, het ging oorspronkelijk om landverlies tegen te gaan en daarbij hebben de

Ze zijn er weer...

H. D. van Dijk, Transformatorfabricage, f.20,—

Twee ideeën van f.10,— gaven dit resultaat.

Mej. J. Hoedemakers, Hoofdboekhouding, f.20,—

Twee ideeën van f.10,— gaven dit resultaat.

A. Blom, Radiomontage; A. J. de Craen, Radiomontage; mej. J. M. Drinkwaard, Kantinedienst; A. Klapwijk, Draaerij; J. E. H. Selhorst, Radiomontage en mej. W. Steetse, Hoofdboekhouding, ieder f.10,—.

Bostelaar, Transformatorfabricage, f.7,50 en f.6,—; J. J. Kersten, Kantinedienst; C. G. Martijn, Galvano; J. G. van der Velde, Kastfabriek; J. J. Velman, Radiomontage en G. Wayenberg, Bewakingsdienst, ieder f.5,—

UTRECHT

L. de Wit, Productiebureau, f.50,—

Het gebruik van aluminium geandiseerde naampiaatsjes voor de BV 4 leverde deze mooie beloning op.

A. Lijffijt, Metaalbewerking K.K., f.45,—

De door u voorgestelde werkwijze voor het polijsten van waaternaven betekende een belangrijke besparing.

C. van Ewijk, Draaerij, f.25,—

Uw idee betrof het aanbrengen van een atzuignrichting.

W. Pel, Montage K.K., f.20,—

Een nieuwe maal voor de montage van een bepaalde ventilatormotor leverde besparing op.

J. Vos, Metaalbewerking K.K. en J. D. Lancée, Metaalbewerking K.K., ieder f.20,—

Ieder van u kreeg deze beloning voor het adviseren van een bepaalde stempelijziging.

H. Westerveld, Montage K.K. f.15,—
W. Rietveld, Montage f.10,—
W. Hermans, Montage K.K., f.5,—

SNEEK

A. Fall, f.50,—

U stelde een bepaalde wijziging in de schakeling voor, waardoor kwaliteitsverbetering en dus minder uitval ontstond.

Hoewel molens tegenwoordig niet meer zo'n grote rol in het leven van ons Nederlanders spelen, was er een tijd, dat dit wel zo was. Denk u maar eens aan de droogmakerijen van de vele polders welke ons land rijk is, vooral in het westen. De Beemster bijvoorbeeld is geheel door molens leeggemalen. Hiermede werd een aanvang gemaakt in 1608 onder leiding van de bekende Leegewater, met 26 molens, maar toen in 1610 een storm een dijkbreuk veroorzaakte, moest men opnieuw beginnen. Op 19 mei was het meer geheel drooggemalen met maar liefst 41 windmolens op de dijken. In deze, de 17e eeuw, werden ook de Purmer, Wormer en Schermer drooggemalen.

De eerste droogmakerijen vonden in ons land reeds plaats tegen het einde van de eerste helft van de 16e eeuw. Dit waren de Dergmeier en de Kerkmeeer onder Oudkarspel (N.H.). De eerste droogmakerij door middel van stoombeheating was die van de Noordorpse plassen in 1843. Ook de bemaling van de Haarlemmermeer die in 1852 droog viel, geschiedde met stoomgemalen, de Leegewater, Cruquius en de Lynden, elk van 400 pk.

Hadden onze voorouders hun watermolens niet gehad, dan zou ons land erthans heel anders uitzien. Want wist u dat de Haarlemmermeer een waterplas was met een oppervlakte van 18224 ha en een gemiddelde diepte van 4 meter, toen men met de droogmakerij begon! In 1531 bedroeg de oppervlakte nog slechts 5600 ha. In 1647 14450 ha en in 1808 17775 ha. In drie eeuwen verzwolg dit meer van aanvankelijk 5600 ha. 12770 ha land en verdween een aantal dorpen geheel. Dit betekent dus, dat als men in de 17e eeuw

molens onschatbare diensten bewezen. Ook aan onze wetvaart, want zonder molens zal er wel geen Gouden Eeuw geweest zijn, toen de houtzaag-, olie-, verf- en papiermolens, naast al de andere, het landschap beheersten en de uit verre landen door onze voorouders-zeevaarders aangevoerde grondstoffen verwerkten.

Het is natuurlijk ondoenlijk hier een hele verhandeling over molens te geven of in te gaan op de betekenis van de wickens-standen. Zoals u weet hebben alle wickens-standen hun betekenis waarvan vroege (komende wick vóór de hoogste stand) en rouw (komende wick door het hoogste punt heen) wel de uitersten zijn.

Mocht u echter meer over onze molens willen weten, dan wil ik eraan herinneren, dat de PTT gedurende enige weken op alle uit Amsterdam komende post een stempel gebruikte luidende: „Wordt lid van de „Hollandse Molens“, 40 jaar molenshouder“. Een leuke reclame voor een sympathiek doel, zou ik menen.

1	2	3	4	5	6	7	8
9			10				
12			13		11		
			14				
15	16		17	18	19		20
			22				
			23		24		26
			27				
	28	29					
				30			31
				33			
					34		
						35	

Horizontaal: 1. voorzetsel; 2. boek om portretten, nook; 3. zegel; 4. d. in te verzamelen; 5. orzabel; 11. laks; 12. been; 13. vloer; 14. misstijp; 15. een der woorden, die koning Belisarius op de wand gescreven zag; 16. verouderd; 17. Noorden van Palestina; 21. atgodbeeld; 24. 28. belasting; 27. misstijp; 28. belasting; 30. grote roofoverval; 31. kleine hert; 35. Latijn; soort; 36. openingen.

Verticaal 1. ophengst van een akker; 2. getuigen; 3. vierspor; 4. gedonken voor heel kleine kinderen; 5. vrees; 6. opwelling van de hand; 7. eenheid van licht; 8. koning, die volgens de legende, alles wat hij aanraakte, in goud deed veranderen; 16. plechtige verklaring; dat men de waarheid zal spreken; 17. jongensnaam; 19. Japanse munt; 20. zestig minuten; 21. geld, dat men op de spaarbank brengt; 22. ridders; 23. voorbij; 24. kruidendier; dat dikwijls een vergiftigde heet kan toebrengen; 25. jongensnaam; 26. tjdruimen; 29. opverheffing; 31. ontkenning.

Opllossingen moeten uiterlijk woensdag 26 juni 1963 in het bezit zijn van mevrouw Hartuiker, redactie VDH-tje. De

volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

PAUL GODWIN bij Van der Heem

In het op één na laatste KRO-programma in dit seizoen, op zondag 23 juni a.s. staande, zal het AMSTERDAMS KUNSTMAANDORKEST, onder leiding van ANTON KERSIES het volgende van W. A. MOZART ten gehore brengen: symfonie concertante voor viool en altviool, K.V. 364; solisten zijn: Paul Godwin en Nap de Klijn.

Het concert begint om 21.40 uur en duurt tot 22.30 uur. Belangstellenden moeten uiterlijk om 21.25 uur in het Ontspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2 aanwezig zijn.

De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om: 20.45 uur: van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat; 22.30 uur: van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor.

Aanvragen voor gratis toegangsbewijzen bij de afdeling Public Relations, toestel 522— zo mogelijk vóór donderdag 20 juni.

Reparaties VDH-produkten

Het interne telefoonnummer van de heer Leefsa, Technische Dienst, is vervallen.

Tevens wijzen wij u erop dat personeelsleden reparaties aan Van der Heem producten uitsluitend kunnen opgeven aan de heer Van den Bleek, toestel 485.

Langs deze weg wil ik — mede namens mijn gezin — directeur, chefs, collega's en bekenden gaarne hartelijk dank zeggen voor de genikwensen en geschenken, die ik bij mijn 25-jarig jubileum mocht ontvangen.

G. P. Gadel, Centfr. Serv. Onderd. Maas.

KINDERMIDDAG UTRECHT

Voor de kinderen door de kinderen.

Onze toneelregisseur de heer R. Jansen, heeft met enthousiasme het toneelspel „de betoverde halsdoek“ ingestudeerd met een groepje kinderen van onze personeelsleden. Het leek de Ontspanningscommissie Utrecht een goed idee, om dit jaar onze langaamhand traditionele „Kerstmiddag“ nu eens om te zetten in een toneelmiddag, waar „de betoverde halsdoek“ zal worden opgevoerd.

Zaterdag 29 juni a.s. om 2 uur in de zaal „Trianon“, Oude Gracht 252, Utrecht worden de kinderen van 6—12 jaar verwacht.

Eén der ouders mag de kinderen vergezellen. Toegangskarten zijn vanaf 17 juni te verkrijgen bij de heren portiers. Tot ziens in Trianon.

Jubilaris hulde gebracht

Een beminnelijk mens, een harde werker en een goed collega, waren de kwalificaties die jubilaris Ridder van verschillende spelers kreeg te horen. De heer Ridder werd donderdag 6 juni j.l. in de kantine van de Kastentabriek gehuldigd in verband met zijn 25-jarig dienstverband. Zijn echtgenote, die de jubilaris vergezeld, deelde in de feestvreugde.

Het woord werd achtereenvolgens gevoerd door de heren ir. H. Bortelofs, K. J. van Duren, H. Hey, M. Reimerink (namens de Ondernemingsraad Manweg) en de chef van de jubilaris, de heer G. Kalkshoek.

De heer Kalkshoek deed zijn felicitaties vergezeld gaan van een cadeau, namens collega's, bestaande uit een waardetoon, omdat het onmogelijk gebleken was iets te vinden dat de jubilaris nog niet had en wel zou willen hebben.

In bewegende woorden dankte de heer Ridder voor de betoonde belangstelling.

Onze gelukwensen!

HUWELIJK

Den Haag: G. W. A. P. Pex, Voorzitter T.C., met mev. D. Kouwen, d.d. 31-5-1963. Utrecht: mei, C. H. Klijn, Montage Absbederijk, met de heer M. Blokkijl, d.d. 22-5-1963. Den Haag: E. King, Verkoop Professoeneel, met mev. F. J. Kooie, d.d. 29-5-1963. Den Haag: H. H. Dierendonck, Metaalwaren ENAF, met mev. I. Zanoni, d.d. 12-6-1963.

GEBOREN

Den Haag: Johanda Therese, dochter van M. J. Maters, Mechanische Afdeling T.C., d.d. 21-5-1963. Robert Christaan, zoon van K. C. Vlietde, Proceurwerkzaam, Ontwikkeling Professionele Producten, d.d. 22-5-1963. Adriana Maria, dochter van L. Harro, Machinebouw ENAF, d.d. 26-5-1963. Den Haag: Martha Johanna, dochter van T. Dost, Werkvoorbereiding, d.d. 31-5-1963; Frank Walter Jurgen, zoon van J. W. Loois, Inkoop, d.d. 31-5-1963.

Utrecht: Cornelis J., zoon van W. B. Bakker, Montage Keutseksade, d.d. 10-5-1963; Yvonne, dochter van A. Stigle, Montage Absbederijk, d.d. 13-5-1963; Richard R., zoon van R. R. Th. Langen, Montage Absbederijk, d.d. 13-5-1963; Cornelis A. H., dochter van A. H. Kok, Montage Absbederijk, d.d. 15-5-1963; Johanda J., dochter van R. N. H. v. d. Vosse, Metaalbewerking Keutseksade, d.d. 16-5-1963; Arjan Theozoon van J. Koelewijn, Montage Keutseksade, d.d. 19-5-1963.

Utrecht: Anita, dochter van B. G. Kreugel, Gereedschappmakerij, d.d. 23-5-1963. Utrecht: Desiree Ph. C., dochter van L. Hillebrand, Montage Absbederijk, d.d. 15-5-1963; Hubertus P., zoon van W. Appeldoorn, Staanperi, d.d. 3-6-1963; Petrus J., zoon van P. J. van Geel, Montage Keutseksade, d.d. 4-6-1963; Ronald, zoon van P. Jansen, Draaierij, d.d. 4-6-1963.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 797
21 juni 1963

VANDER HEEM

Utrecht in bezit wijselbeker

De door de heer Boot destijds beschikbaar gestelde wijselbeker is na een uitermate sportieve strijd terecht gekomen bij de ploeg Metaalwaren Utrecht, ingescreven voor dit toernooi als Utrecht III. In tegenstelling tot andere jaren kunnen wij dit keer niet zeggen dat de strijd om dit kleindood nu zo bijzonder hevig geweest is. Niet dat het nu een tamme veronting geweest is. Verre van dat! De bedoeling van de commissie echter om er geen krachmeining van te maken, maar een gezellige dag, is ten volle bewaarheid. Dit kwam ook tot uitdrukking in het dankwoord van de aanvoerder van Utrecht III aan het slot van dit voetbalfeestijn.

De heer L. C. Gussenhoven verricht de aftrap, de wedstrijden kunnen beginnen.

Onder voor voetbal gunstige, voor toeschouwers wel wat frisse omstandigheden, begon zaterdagochtend een klein half uur over tijd het toernooi op het Oostersportpark te Wassenaar, waaraan maar liefst 16 elftallen deelnamen. Na een kort openingswoord van de heer K. J. van Duren, chef Personeelszaken, zou de heer L. C. Gussenhoven, directeur, wiens echtgenote ook aanwezig was, de aftrap verrichten. Deze aftrap ging echter niet enige moeilijkheden gepaard, aangezien op het moment van aftrap, alle beschikbare ballen reeds in de aangrenzende tankgracht waren beland.

Door de komst op dit moment van de elftallen uit Sneek, die enige ballen hadden medegebracht, behoeft niet gewacht te worden op het opvissen van de te water geraakte bruine monsters, maar kon het toernooi een aanvang nemen.

De 16 elftallen waren ongebracht in 4 poules van 4 elftallen, zodat om de poulewinnaars voor de halve finales uit de bus te laten komen er per elftal 3 wedstrijden van 2 x 15 minuten gespeeld dienden te worden.

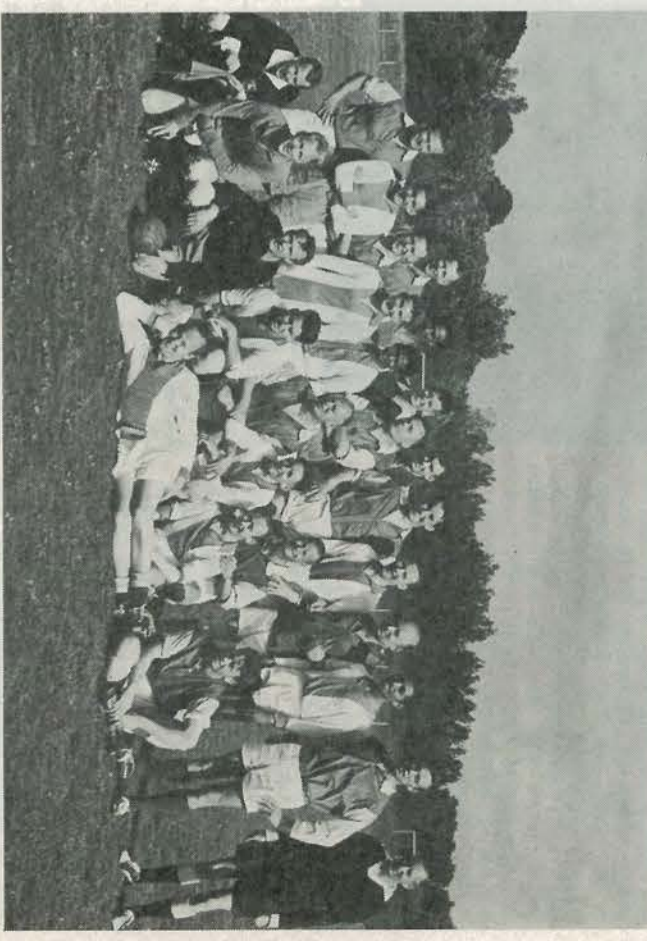
Dat er behoudens enkele lichte blessures, meer door „onkunde“, dan door gemeen spel veroorzaakt, geen ernstige verwondingen waren te bespeuren, bewijst eens te meer dat het gehele toernooi in een sfeer van sportiviteit en gezelligheid is verlopen, wat een ieder prettig aandeeld.

Poule A.

Zo op papier leek het of hier de sterkste elftallen waren ondergebracht, name-

lijk het kantoorelftal Manweg, de bekehouder van vorig jaar, de Gereedschappmakerij, vorig jaar de 2e plaats, Telco III, het „Engelse“ elftal, en Utrecht I, vorig jaar een geducht elftal.

Het kwam echter anders uit. Het jonge kantoorelftal Manweg bleek verrewer het sterkste en werd gemakkelijk winnaar van

De twee Utrechtse ploegen die de eerste en tweede plaats hebben bezet in het VDH-voetbaltoernooi 1963.

zeer goed spel en heel hard werken bijna poulewinnaar te worden. Het wist het elftal van Sneek I te kloppen, maar verloor door een oneven doelpunt van Utrecht II, zodat het met de tweede plaats genoegen moest nemen.

Sneek I begint een elftal te worden waarmee in de toekomst geducht rekening gehouden dient te worden getuige de krappe overwinning van Utrecht 2 met 1—0 op deze ploeg.

De Enaf speelde gezellig, maar wist geen wedstrijd te winnen. Een prettige ploeg.

2e O.R. secretaris

In het VDH-tje van 31 mei j.l. namen wij het verslag op van de installatievergadering van de Ondernemingsraad Maanweg.

In dat verslag verzuimden wij te publiceren dat de heer J. Haasdijk in dezelfde vergadering door de heer Zaaier als 2e secretaris werd benoemd.

Wij bieden u voor dit verzuim onze excuses aan.

GESLAAGD VOOR:

het examen Chauffeursdiploma B uitgaande van de E.V.O.: J. J. Meester, Vrachtautodienst.

het diploma Lassen le deel: K. G. Orth, Meubelmakerij Den Haag;

het diploma lassen 2e deel: D. van Dam, Gebouwendienst Den Haag;

het diploma EHBO: W. Schalks, Bewaakingsdienst Den Haag.

Op deze wijze en dank zij deze controles ontstaan dus de Solex-buitenbanden, die mede verantwoordelijk zijn voor het soepel rijden, het veilig remmen en de „goede grip“ op de weg.

(wordt vervolgd)
N. W. Lagendijk

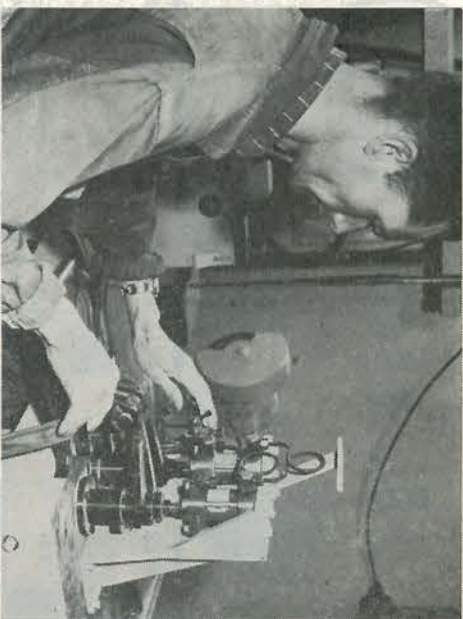
VERVOLG VAN PAG. 1

en fabricagemethode wordt elke hand ook nog aan een eindcontrole onderworpen.

Tenslotte wordt incidenteel nog een duurproef uitgevoerd, waarbij een zeer slecht wegdek, een hoge snelheid, een belasting van twee volwassenen en verschillende weersgesteldheden worden nagebootst.

Bovendien wordt de band in dit duurproefapparaat aangedreven door „onze carborundumrol“.

Op deze wijze en dank zij deze controles ontstaan dus de Solex-buitenbanden, die mede verantwoordelijk zijn voor het soepel rijden, het veilig remmen en de „goede grip“ op de weg.

Machine voor het vervaardigen (door stijf tegen elkaar aandrukken van de uiteinden van het nog ongevulcaniseerde materiaal) van de las van de Solex-binnenband.

Ontstaan van een potdicht binnenband.

Allereerst: wat verstaat men onder een potdicht binnenband en waarvan is deze gemaakt?

Vroeger bestond ook de binnenband uit een bepaald rubbermengsel dat in „slangen” werd gespoten, op maat werd gesneden, op holle aluminiumbuizen werd geschoven om daarna in ovens te worden gevulcaniseerd. Daarna werd het ventiel gemonteerd en tenslotte werden de uiteinden over elkaar geschoven en gelijmd.

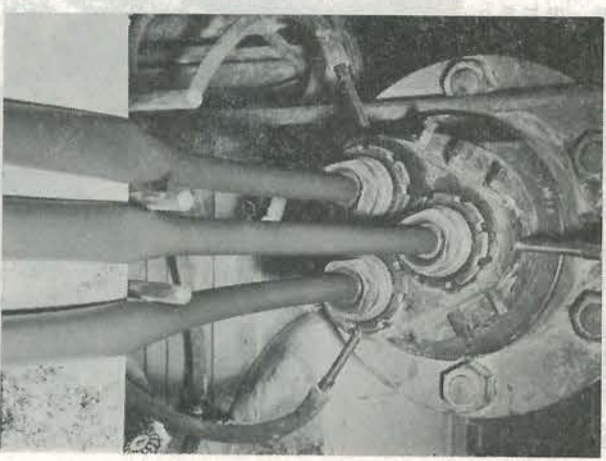
Uit die periode — dus de periode van de rubberbinnenbanden — stamt het algemeen bekende begrip: een rode band is beter dan een zwarte. Inderdaad was dit zo. Hetzelfde gold bijvoorbeeld voor gasslangen. Ondanks de zeer goede rubberkwaliteiten van de rode binnenband, moest iedereen toch de poreusheid van het rubber accepteren.

Het gevolg? Regelmatig moest de band opnieuw op spanning worden gebracht. Natuurlijk bleef dit tijdig oppompen wel eens achterwege. Voor de fiets niet zo erg, maar bij een bromfiets — en natuurlijk geldt dit nog meer voor de auto-band — veroorzaakt een niet op de juiste spanning zijnde band een zeer snelle slijtage.

In de laboratoria van de rubberverwerkende industrieën is gezocht naar een middel om dit euvel tegen te gaan. De resultaten van dit laboratoriumonderzoek zijn onze huidige potdichtbinnenband. Met een luchtdoorlaatbaarheid van slechts 1/10 deel kan men zonder overdrijving van potdicht spreken. Het betekent echter ook, dat van natuurrubber geen sprake meer is.

De samenstelling van dit mengsel na-dert dat van een plastic, d.w.z. het is een door de mens kunstig samengestelde stof met juist die eigenschappen die nodig zijn voor de ideale binnenband. Het verhaal van de rode zijn de beste gaat natuurlijk bij dit synthetische rubberproduct niet meer op.

Hoe wordt nu van dit synthetisch rubbermengsel de binnenband voor onze Solex gemaakt? Het voorverwarmde mengsel komt in een soort gehakmol en passeert enige metalen zeven. Alle verontreinigingen worden op deze wijze uit het mengsel gezeefd. Direct na deze reiniging wordt de slang gespoten, die straks de binnenband moet worden. Automatisch worden deze slangen op de juiste lengte-maat gesneden. Direct bij een van de

Spuitkop van de machine ter vervaardiging van het buismatieriaal voor de Solex-potdichtbinnenband.

Zijn matris bestaat uit twee delen. Na het sluiten wordt de binnenband opgepompt, zodat het nog ongevulcaniseerde synthetische rubbermengsel met grote kracht tegen de matriswand wordt gedrukt.

Omdat de gehele matris eigenlijk uit een boven- en ondermatris bestaat, ziet men later in de lengterichting van elke potdichtbinnenband, zowel aan de buitenals aan de binnenzijde een „naad”. In werkelijkheid is dit alleen de aftekening van de deelnaad van de matris. Iets wat maar weinig mensen weten!

Na het fabricageproces wordt de binnenband onderworpen aan een 24 uur durende „opblasprouf” ter controle op dichtheid van band en ventiel. Omdat potdichtbinnenbanden dus niet

Wetens- waardigheden Solexbanden (Slot)

uiteinden wordt daarna het ventiel aangebracht, daarna worden de uiteinden nogmaals geheel vlak gesneden en tegen elkaar aangedrukt.

Omdat het ongevulcaniseerde „huizen” zijn, kleven de uiteinden aan elkaar en ontstaat een las, die na het vulcaniseren bijna onzichtbaar is.

Het vulcaniseren van de potdicht Solexbanden vindt dus plaats in ronde matrijzen nadat de band geheel gereed is.

bestaan uit natuurrubber is het repareren van een lek door het erop plakken van een „plakje” minder juist.

Dit type band moet niet als een potdichtbinnenband van een auto liefst gerepareerd worden door vulcaniseren, d.w.z. dat nadat het gaatje groter is gemaakt opnieuw een synthetisch rubberlaagje wordt aangebracht, dat door verhitting „vast gevulcaniseerd” wordt aan de originele band.

Sinds kort beschikt de Solex-service voor onze aan de Maanweg gelegen fabrieken over een dergelijk apparaat waar onze klanten zeer tevreden over zijn.

N. W. Lagendijk.

NOG MEER FILALEN

Gebruikmakend van de woorden „nieuwe lijn” die onze Nederlandse verkooporganisatie R. S. Stokvis & Zonen thans gebruikt voor een groots opgezette reclamecampagne voor onze Van der Heem-artikelen, zouden wij kunnen zeggen, dat ook onze serviceorganisatie in Nederland een nieuwe lijn gaat volgen. Deze nieuwe lijn is aangepast aan de thans in ons land plaatsvindende wijzigingen in het distributiepatroon van onze elektrische huishoudelijke artikelen.

Deze wijzigingen betekenen dat de vakhandelaren al hun tijd en kennis in de toekomst zullen moeten gebruiken voor de commerciële problemen. Hierdoor zal het verlenen van de technische nazorg op elektrische producten meer en meer door de handelaar in nauwe samenwerking met de betreffende fabrieksserviceorganisatie plaatsvinden.

Om de vakhandelaren bij de verkoop van de Van der Heem producten een zo goed mogelijke steun te geven is besloten in bepaalde rayons niet over te gaan tot vergroting van bestaande Van der Heem servicefilialen, maar tot stichting van kleine „hulp”-steunpunten in andere plaatsen.

In de afgelopen maanden zijn dan ook geopend nieuwe filialen in Eindhoven en Nijmegen.

Verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken in Eindhoven is een nieuw medewerker: de heer J. de Jong; met de leiding van het filiaal Nijmegen is belast een voor onze Haagse personeelsleden bekende figuur: de heer W. J. F. Philippa. In beide heren hebben wij vertrouwen, dat zij de technische belangen van onze huishoudelijke toestellen in de hun toegewezen rayons op de juiste wijze zullen behartigen.

N. W. Lagendijk.

Het wettelovertuogen spel van de bazen deed hun de overwinning op het kantoorvelftal behalven.

BAZEN WINNEN HET VAN JONGERE KANTOORVELFTAL

Ziet u hoe het kantoorvelftal heeft met het waarborgmerk „in Van der Heem produkt”? Dan hadden de spelers het er toch beter af moeten brengen.

FILATELISTENRUBRIEK

Dan nog even iets over het zegel met het verkeersbord, zoals ik deze hoorde betitelen.

Dit zegel heeft echter niets met het verkeer op de weg te maken, doch werd uitgegeven ter herdenking van het feit, dat op 11 mei 1863 de eerste internationale postale bijeenkomst te Parijs werd gehouden. Deze werd meen ik bijgeengeroepen op initiatief van de Amerikaner Montgomery Blair, die staat afgebeeld op het 15 cts luchtpostzegel, dat de USA voor deze gelegenheid hebben uitgegeven.

Tenslotte verscheen op 8 mei in de serie ter vervanging van de „siffrzegels” van Jan van Krimpen een zegel van 10 cent met een afbeelding „Deltawerken” van J. van Heel. Voor hen die zijn geïnteresseerd in de ontwerpers van deze nieuwe serie, deel ik nog mede, dat de ontwerper van het op 7 januari 1963 ver-

Donderdag 29 mei werd de traditionele voetbalwedstrijd bazen-kantoor Utrecht gespeeld en wel voor de zevende maal op het Velox-terrein aan de Koningsweg te Utrecht.

Ik schrijf bazen-kantoor, misschien dat het volgende ook wel opgang zou maken, namelijk 436 tegen 302 jaar. Wat moeten wij van dit grote verschil in leeftijd verwachten?

Moreel gesteund door een talrijk publiek, waaronder zich vele afdelingschefs en de secretaris van de Ondernemingsraad, de heer Gosman, bevonden, kan „arbiter” Bul met als grensrechters de heren Schille en Momme een begin maken met de wedstrijd.

Velen hoopen op een spannende wedstrijd en dat werd het, ondanks het grote verschil in jaren. Want reeds 12 minuten na de aanvang gaf baas Ary Slomp op een doorloophal keeper Nagtegal van het kantoor het nakijken. Het kantoor zou het door een schot van heer De Klerk kan men na 18 minuten spelen een gelijke stand aantekenen.

Maar de routine bij de oudjes deed het nog best, ongeacht of deze wel of geen haren op het hoofd hadden. Nu was het baas Kat die de kantoorkeeper voor de tweede keer het nakijken gaf. Heer De Klerk probeerde met een profbal (namelijk om de hal met de hand te spelen) een gelijke stand op het veld te schoppen, doch onze attente arbiter Bul wees dit resoluut met een fluitsignaal af. Het kantoor gaf het nog niet op. Keer op keer stormde men op de bazen af. Heer Fontijn loste een schot en... wat vriend en vijand verbaasde, de stand stond 2-2.

Er kon nu van alles gebeuren. De rust ging in met bovenvermelde stand en wij verwachten na de limonade dat het kantoor met een geweldige eindrush de bazen van het veld zou spelen. Doch als een rots in de branding stonden daar de bazen te verdedigen, zonder een grassprietje prijs te geven.

Dat hier en daar enig ballet ten beste werd gegeven, kunt u begrijpen: als „prima donna” zouden de meeste stemmen vallen op heer Veldhorst (onze i.r.) volonair, die menig klassiek staaltje ten beste gaf, hierbij luid aangemoedigd door het publiek. Toen werd het 3-2 voor de bazen en dat wakte geen verwondering, daar spil Van Zijl niet alle zeilen kon bijzetten, al is zijn voornaam dan Coen.

Het zag er voor het kantoor helemaal niet best uit toen de bazen het 4e doelpunt aantekenden: een juweel van een goal, die werd gescorod door de op dit veld grootgebrachte voetballer Van der Lindens: zijn vrouw en velen van ons moesten bij het maken van dat doelpunt even terugdenken aan vroeger tijden. Dezelfde speler maakte er nog 5-2 van, wat voor het kantoor wel het einde betekende.

De eindstand werd dus 5-2 voor de bazen en dat wil tegen deze jonge ploeg wel wat zeggen; want blaren hadden jong en oud, allen waren een beetje geknust hier en daar, maar dat had men aan beide kanten voor dit jaarlijks gevecht wel over. Het was een hartelijke ontmoeting, goed geleid door arbiter Bul met zijn grensrechters. Na afloop werd de beker uitgereikt aan aanvoerder Loozkoort (de oudste der bazen). Toen konden de spelers gaan rusten.

Heren voetballers, wat ons betreft: tot het volgende jaar met hetzelfde prachtige weer en dezelfde sportiviteit.

D. Botenberg.

Het Nederlandse zegel is van 30 cent, dus internationaal briefporto, zoals dat ook zijn de hiervoor uitgegeven 6 Fr. van Belgie, 50 centimes van Frankrijk, 40 Pf. van Duitsland (West), 70 Lire van Italië en 6 d. van Engeland. Op het door de Duitse Bondspost uitgegeven zegel staan de wapens van de 18 landen die 100 jaar geleden aan deze conferentie deelnamen; doch daar enige van de landen niet, of niet meer in hun toenmalige staatkundige vorm bestaan, heeft men de wapens van de deelnemende landen van 100 jaar geleden gebruikt. Voor Frankrijk echter werd een uitzondering gemaakt, want het wapen van het tweede keizerrijk werd niet afgebeeld, doch de initialen RF van République Française.

min smak uitstekend geslaagde 12½ ct., 300 jaar Nederland-Curacao” volgrede. Grote voldoening zal het hem ongetwijfeld hebben geschonken toen in 1958, op de bijeenkomst van ministers van postzaken van de EEG landen, voor dat jaar zijn ontwerp „De Europese Postvereniging in Vervolg pag. 4 kolom 3

(Voetbaltoernooi)

Poule C.

Hierin kwamen tegen elkaar uit Telco I, Utrecht III, Sneek 2 en de Kastenfabriek, met Telco I als de gedooverde winnaar van de poule en misshien wel van de beker! Deze poule onderscheidde zich in het begin al van alle andere door een geweldige achterstand op het schema, waardoor het gehele toernooi 1½ uur later was afgelopen dan voorzien was.

De Kastenfabriek bleek namelijk met 6 man te staan, zodat niet begonnen kon worden. De oorzaak hiervan zullen we maar in het midden laten.

Voor de wegblijvers geen goede woorden, voor de opgekomen mannen een woord van hulde om met geleende spelers van o.a. Kantoor, Gereedschapmakerij en in het bijzonder de Storzijemontage door te zetten.

Telco I wist maar met 2-0 van dit elftal te winnen; Utrecht III echter met 9-0. Sneek II speelde een rustig spelletje en verloor zowaar nog van de Kastenfabriek!

De grote strijd in deze poule ging dus tussen Utrecht III en Telco I. Eerstgenoemde ploeg wist na een uitermate energieke strijd met 1-0 te winnen en zodoende poulewinnaar te worden.

Poule D.

De laatste poule, het achterste veld en het laagste.

In deze poule streden de heren van de TV-Montage, Draaterij, Plaatbewerking en Telco II.

In deze poule kwam de enige uitslag van het toernooi met dubbele cijfers voor: TV-Montage—Draaterij 10-2.

De TV-Montage kwam hier als poulewinnaar uit de bus, met de Plaatbewerking op de tweede plaats, wat een heel goede prestatie was.

Halve finales.

Hiermede waren dus de kaarten geschud en kon men met de halve finales beginnen, t.w. de 4 poulewinnars. De winnaar poule A—Kantoorfeetl Maanweg—tegen winnaar poule B—Utrecht II. De winnaar poule C—Utrecht III tegen winnaar poule D—TV-Montage.

Om met de laatste wedstrijd te beginnen, hierin wist Utrecht III te winnen van de TV-Montage met 1-0. Hoe deze wedstrijd precies verlopen is, kan ik niet zeggen, omdat ik daar niets van gezien heb. De belangstelling ging uit naar de wedstrijd Kantoorfeetl Maanweg—Utrecht II. Zou het Kantoorfeetl erin slagen deze wedstrijd te winnen, dan was men zeker van een plaats in de finale en had men een goede kans om de beker in Den Haag te houden. Welnu, deze wedstrijd bracht alles wat men van een voetbalwedstrijd mag verwachten. Goed voetbal, spanning en sensatie. Het leek wel een finale. Door beide elftallen werd zeer sportief gestreden en hoewel er veel op spel stond kwamen overtrekkingen praktisch niet voor.

In de eerste speelfeest was het kantoorfeetl voortdurend in de aanval maar men slaagde er niet in die meerderheid in doelpunten uit te drukken. Nu had Utrecht een doelman in het doel staan, die in het bepaalde voetbal beslist geen slecht figuur zou slaan. De onmogelijke ballen werden door deze jongeman onschadelijk gemaakt op een manier welke alder bewondering afdwingt. Rust: 0-0. In de 2e helft sensatie. Utrecht kwam voor te staan met 1-0 door een strafschop wegens hands. 5 Minuten later echter door een

misverstand in de Utrechtse achterhoede werd het 1-1. De beslissing moest dus vallen door strafschoppen. Hiermede was Utrecht echter gelukkiger dan het kantoorfeetl, zodat Utrecht II tegen Utrecht III in de finale kwam.

De wedstrijd om de 3e en 4e plaats had weinig om 't ieff. Beide ploegen spanden zich niet meer in. Het kantoorfeetl was het gelukkigste en won met 2-1.

Finale.

De finale was dus een Utrechtse aangelegenheid.

Het was duidelijk te zien, dat de vermoedheid de spelers te veel in de benen zit, om nog tot grote prestaties te komen. Utrecht III won dan ook vrij gemakkelijk met 3-0. Blijbaar had Utrecht II ook te veel gegeven tegen het Kantoorfeetl.

Na afloop van het toernooi werden, door afwezigheid van ir. Boor, de prijzen met een geestige speech uitgereikt door Drs. C. A. A. Van Luntervelt.

Al met al een bijzonder geslaagd toernooi, hetgeen ook tot uitdrukking kwam uit de woorden van de heer Van der Linden uit Utrecht.

Verder geloven wij dat wij met de keus van het Oostersportpark bijzonder gelukkig zijn geweest.

Moge het VDH-voetbaltoernooi nog in lengte van jaren voort blijven bestaan. W. Schutte.

Oplossing puzzel 102

De uitspraak van George Sand is: Wat is men toch dom, wanneer men met ve-len is.

Prijswinnaars

1. (f 15.-) F. J. van Mook, 1522.
2. (f 10.-) H. H. van Vark, 3500.
3. (f 7.50) G. v. d. Kleij, 2531.
4. (f 5.-) A. Wilson, 3370.
5. (f 5.-) W. Elfrink, U3220.
6. (f 5.-) A. H. M. J. v. d. Lams, 3321

Hartelijk dank!

Langs deze weg dank ik directie, chefs, bazen en collega's voor de ontvangen geschenken en voor de belangstelling bij mijn 25-jarig jubileum.

W. Ridder,
TV-Montage.

Hartelijk dank aan allen die hun belangstelling en meelven toonden tijdens mijn ziekte. A. L. Schmidt,
Spoelenfabriek.

Hierbij bedank ik directie, Onderhoudsstatistiek en brandweer voor de geschenken die ik ter gelegenheid van mijn 12½-jarig jubileum mocht ontvangen.

L. den Arend,
Onderhoudsdiens.

Hiermede beting ik mijn hartelijke dank aan chefs, collega's en Ziekentoezicht voor de fruitmand en bloemen die ik tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis mocht ontvangen.

E. L. de Wild,
Radioomtag.

SCHAAKKAMPIOENSCHAP

De volgende partijen van de 1ste ronde van het persoonlijk schaakkampioenschap van Van der Heem N.V. staan voor een maand nader overeen te komen datum in de maand juli op het programma:

- hr. Markus—hr. Schulte Northholt
- hr. Wolters—hr. Slop
- hr. E. de Jong—hr. Brinkel
- hr. Oosthoek—hr. Spijkenman
- hr. Hoogakker—hr. Renskers
- hr. Schirris—hr. Gerstel
- hr. A. L. Schmidt—hr. Schutte
- hr. Meddens—hr. Van 't Walderveen
- hr. Breure—hr. Hydra
- hr. Van 't Oever—hr. Overbeek.

De wedstrijden worden op maandg-avonden verspeeld.

Van 't Oever,
Interhem.

VERVOLG VAN PAG. 3

dienst van de Europese gedachte, werd gekozen. Op alle Europazegeis 1958, uitgegeven door de zes en het toemalige Saargebiet, staat zijn naam vermeld, zodat deze voor altijd aan de gedachte Europa-één, zal verbonden blijven.

Dan is mij de laatste tijd dikwijls gevraagd of al onze nieuwe frankenzegeis plaatszegeis worden, naar aanleiding van de 10 ct. Deltawerken. Ik meen dit ontkennend te kunnen beantwoorden, want volgens een wet uit de vorige eeuw, moet aan de beeldenaar van de vorst voorkomen op de voor frankering van brieven bestemde zegels. De laagste waarde hiervoor was bij de uitgiften van 1891 en 1899, de 3 ct. (stradsport), in 1924 de 5 cent en zo zien we hierin de geldomwarming naar voren treden, want via 6, 7½ en 10 cent, is het laagste briefporto thans 12 cent.

Van der Loo.

het V.D.H.-tje

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 798
28 juni 1963

Vakantie van huisvrouwen weer geslaagd

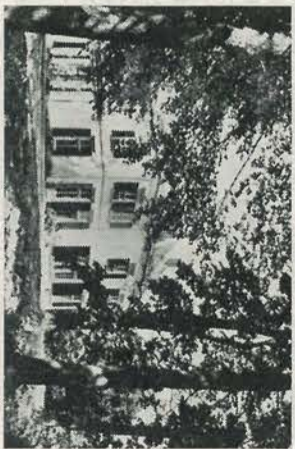
Door de echtgenoten van verschillende onzer werknemers wordt het VDH-tje in de maanden maart en april goed bekeken. Staat er al een berichtje in over de huisvrouwenweek? Soms worden zij ongeduldig en sporen hun man aan bij de maatschappelijk werker eens te informeren, of het dit jaar wel doorgaat.

Al 14 jaar organiseert Van der Heem voor de vrouwen van haar werknemers een vakantieweek, een week die dan's maandags begint en 's zaterdag eindigt; zo lang kunnen de dames nu ook weer niet het gezin aan z'n lot overlaten. Niemand zal het de moeders misgunnen, als zij een weekje zonder de zorgen voor het gezin met vakantie zijn, maar ja, gemist worden ze altijd.

Hoe groot is de groep

Dit jaar konden er 46 dames deelnemen. Dat is bij vorig jaar vergeleken, toen er 52 van de partij waren, niet zo veel. Maar om het gezellig met elkaar te hebben, is dit aantal groot genoeg. Bovendien waren er niet meer bedden beschikbaar. Men is er vanuit gegaan: wie het eerst komt, wie het eerst maalt. De oude-getrouwen waren er natuurlijk vlug bij. Er zijn dames die jaar in jaar uit meegaan; denkt u alleen maar eens aan de dame in het Scheveningse kosluun, tante Pie, dan herinnert u zich haar meermalen op foto's van deze vakantie te hebben gezien.

Toch is het niet zo, dat 'nieuweelingen' niet meer in de groep worden opgenomen; daar zorgen ook de dames maatschappelijk werker wel voor. Mevrouw Reinink en mevrouw

Volks Hogeschool 't Oude Hof in Bergen.

ook in Bergen een vakantieweek gehouden, maar in een ander huis. De volkshogeschool ligt in de bossen, een eind van de weg af, zodat de meeste in de grote steden woonachtige dames hier het summum van rust vinden en niet ver behoeven te lopen om te genieten van de prachtige omgeving. Wil men een grote wandeling maken, dan zijn er de dunnen en de zee, waarvan de Haagse dames

zeggen dat zij die niet meer behoeven te zien. Toch is er een groot verschil tussen de dunnen in Zuid- en Noord-Holland; ze zijn meer begroeid en de zee... wie krijgt daar genoeg van? De Utrechtse dames in ieder geval niet.

Een afwisselend programma

In samenwerking met de leiding van de Volks Hogeschool, de dames Geertsema en De Weert, was voor de hele week een programma opgesteld met veel afwisseling. De lijn die door het hele programma loopt, is die van de stijl en dan wel zeer algemeen bedoeld. Zo waren er gesprekken, door verschillende sprekers/sprekers ingeleid, over de stijl in de wooninrichting, de stijl in de omgang met anderen, de stijl in onze kleding.

Hoe gaan we met elkaar om

Dit was het onderwerp van gesprek woensdagmorgen, toen wij een bezoek aan de huisvrouwen brachten. Mevrouw Geertsema gaf een korte inleiding, en vroeg toen de enkele toehoorders mee te doen aan een rollenspel. Het gebeurde speelde zich af in een hoedenwinkel. Een jong verkoopsterfje moet een lastige klant helpen. De chefijn is op de achtergrond getuige van het gesprek en zal daar straks haar mening over geven.

Na de eerste ronde kwamen alle dames tot de conclusie, dat de lastige klant niet lastig genoeg was geweest en de chefijn te streng. Hierruit ontwikkelden zich een groepsgesprek en een tweede opvoering van het spel.

Dit alles verliep zeer gemmeerd.

De groep in beweging

Nu moet u niet denken dat er de hele Vervolg pag. 2 kolom 2

Het is juist pauze: vele echtgenoten zwaaien op de Maanweg in Den Haag de vertrekkende huisvrouwen na.

Mevrouw De Vries is in het rollenspel de chefijn, die het nieuwe winkelmeisje (mevrouw Kerhof) vertelt hoe zij de zojuist vertrokken lastige klant te woord had moeten staan.

KUNSTSTOFFEN IN DE ELEKTRISCHE SECTOR

Op 11 juni werd in het Ontspanningsgebouw Den Haag een lezing gehouden in samenwerking met de vertegenwoordiging van de Farbwerke Bayer. Na een inleiding kreeg de heer Land het woord. Deze begon met een inleiding over kunststoffen in het algemeen, gaf een inleiding in de drie hoofdgroepen, te weten thermoplasten, elastomeren en duroplasten, en ging op de verschillen iets verder in.

Vervolgens liet hij de verschillende producten die door zijn bedrijf werden vervaardigd de revue passeren, daarbij beginnend met de thermoplasten. Zo kwamen dan eerst de cellulose-derivaten aan de beurt, de Cellidor-typen A, S, en de verbeterde vormen B (acetylbutyraat) en CP (propionaat). De toepassingen in dit geval aangehaald, waren in hoofdzaak van omhullende aard, dus ofwel de huizen (met geringe stofopslating en geluidempend) ofwel een bekleding door poederdrompelen of wervelsinteren vertrekken en zeer slijtvast en isolerend gebleken.

De volgende groep vormde de ABC-copolymeren, vertegenwoordigd door de verschillende Novodur-typen, waarvan de oudere typen, als Novodur, W, mengpolymeren zijn en opvallen door geringe stofaanreiking, grote taaiheid en matige glans; de nieuwere typen echter hebben meer glans, zijn tegen hogere temperaturen bestand doch iets minder slagvast. Ook deze producten vinden vooral toepassing in behuizingen voor apparaten en onderdelen, al zijn ook wel toepassingen in — weinig belaste — tandwielen e.d. mogelijk.

Hierop volgen dan de polyamiden (in de wandeling veelal nylons genoemd), die hier de naam Durethan voeren. Hierbij werden vooral de speciale typen belicht, zoals de slechts weinig vocht opnemende U-typen en de nieuwe typen met glasvezelwapening, waarbij een hogere vast-

heid bij verhoogde temperatuur werd geconstateerd (Hogere Martens-waarde). De toepassingen gaan van tandraden en speellichamen tot huizen toe.

Als laatste van de thermoplasten kwam ter sprake het eveneens vrij nieuwe Makrolon, een polycarbonaat op basis van diphenylpropan, dat zeer opmerkelijke eigenschappen vertoont, zoals een grote resistentie tegen slag of stoot, een goede bruikbaarheid bij temperaturen tot boven 120° C en een redelijke, doch beslist niet overdreven chemische resistentie. Daarbij komt dan de mogelijkheid van een glasheldere uitvoering.

Hiermede waren we aan de pauze gekomen, waarna een filmpje over Makrolon vertoond werd, dat als filmpje beslist geslaagd was, al was de reclamefactor uiteraard voor velen wat overdreven, wat echter te vergeven is.

Nu kwamen in een vrij hoog tempo de andere kunststoffen, dus de elastomeren en duroplasten aan de beurt, waarbij de eerste waren vertegenwoordigd door Moltopreen en Silopreen, alsmede het broer-typer van Moltopreen, namelijk de Vulcolan. Moltopreen vinden we als zacht schuim voor geluids- en warmte-isolatie, een harde vorm ook als opvulling van ruimten. Het Vulcolan is een synthetische rubber welke een zeer goede resistentie bezit tegen velerlei invloeden, echter slechts in de wat hardere typen leverbaar is. Silopreen vindt vooral toepassing voor inbedden van elektrische circuits (De bezwaren werden echter verzweegd).

De duroplasten zijn vertegenwoordigd door een polyesterhars. Leguval genaamd, dat in hoofdzaak voor grote vormstukken wordt toegepast, al wordt het ook verwerkt met glasvezel en vulmiddel in deegvorm, en door een epoxyhars, het Le-kutherm, dat vooral voor het vervaardigen van vormen en het inbedden wordt

VEILIG ZWEMMEN IN ZEE

TIPS DOOR BADGASTEN

Als u niet kunt zwemmen, ga dan HOGESTENS tot uw middel in het water. Laat u NOOIT drijven.

Blijf altijd MINSTENS vijf meter bij een golfbreker vandaan!

Overtuig u altijd v.d. Windrichting. Een Windwijzer is altijd gewaarschuwd. De boven- en onderkant van de zeewater is dan n.l. altijd zeer vaars geticht. Iiiii

LET OP DE WAARSCHUWINGEN. Deze nog zo goed zwellen wijzen u niet zonder de zee- en windrichting op. Ga nooit! Alkunt u nog zo goed zwellen wijzen u niet zonder de zee- en windrichting op. Ga nooit!

heid bij verhoogde temperatuur werd geconstateerd (Hogere Martens-waarde). De toepassingen gaan van tandraden en speellichamen tot huizen toe.

Als laatste van de thermoplasten kwam ter sprake het eveneens vrij nieuwe Makrolon, een polycarbonaat op basis van diphenylpropan, dat zeer opmerkelijke eigenschappen vertoont, zoals een grote resistentie tegen slag of stoot, een goede bruikbaarheid bij temperaturen tot boven 120° C en een redelijke, doch beslist niet overdreven chemische resistentie. Daarbij komt dan de mogelijkheid van een glasheldere uitvoering.

Hiermede waren we aan de pauze gekomen, waarna een filmpje over Makrolon vertoond werd, dat als filmpje beslist geslaagd was, al was de reclamefactor uiteraard voor velen wat overdreven, wat echter te vergeven is.

Nu kwamen in een vrij hoog tempo de andere kunststoffen, dus de elastomeren en duroplasten aan de beurt, waarbij de eerste waren vertegenwoordigd door Moltopreen en Silopreen, alsmede het broer-typer van Moltopreen, namelijk de Vulcolan. Moltopreen vinden we als zacht schuim voor geluids- en warmte-isolatie, een harde vorm ook als opvulling van ruimten. Het Vulcolan is een synthetische rubber welke een zeer goede resistentie bezit tegen velerlei invloeden, echter slechts in de wat hardere typen leverbaar is. Silopreen vindt vooral toepassing voor inbedden van elektrische circuits (De bezwaren werden echter verzweegd).

De duroplasten zijn vertegenwoordigd door een polyesterhars. Leguval genaamd, dat in hoofdzaak voor grote vormstukken wordt toegepast, al wordt het ook verwerkt met glasvezel en vulmiddel in deegvorm, en door een epoxyhars, het Le-kutherm, dat vooral voor het vervaardigen van vormen en het inbedden wordt

(Huisvrouwen met vakantie)

week alleen maar is gediscussieerd. Zo stond er voor maandagavond op het programma: zang onder leiding van de heer J. Wout Meijer en misschien nog een dansje na. Dat misschien kunt u wel

Het lijkt alsof de dames bezig zijn cake te snijden, maar daarvoor zijn zij niet met vakantie. In het handvat behelldoel worden van zandsteen artistieke werkschikjes gemaakt. V.l.n.r. ziet u bezig de dames Meekel, Snijders en Rijff.

weglaten, want er is naar hartelust gevolsdantst. Behalve het woonhuis staat er op het terrein nog een grote schuur, de zwarte schuur genaamd, die bestaat uit een ge-

De heer J. Pison gedehnt dinsdag 2 juli a.s. de dag dat hij bij ons in dienst kwam. 12½ jaar geleden. De jubilaris is nog steeds werkzaam in de Meubelmakerij. Onze gelukwensen.

toegepast. Steeds meer in tijdnood gerakend werd het laatste deel zeer beknopt behandeld. Na een korte rondvraag en een aardig dankwoordje door de heer Glimmerveen namens de aanwezige toehoorders werd deze avond besloten. Een avond waarop door een publiek uit zeer verschillende afdelingen uit ons bedrijf een kijkje is genomen in een hoekje van het gebied der kunststoffen.

v. D.

deelte voor handbaarheid en een ruimte waar spelen kunnen worden gedaan, o.a. tafelenis. Hier nu hebben de dames enkele volksdansen geleerd. De daaropvolgende middag werden schorten omgebonden (geen cocktailshorries, zoals u zelf) en is er gewerkt met zandsteen; sommige dames maakten voorstellingen met papier en verf. De resultaten waren zeer artistiek.

Uitstapje

Donderdag gingen de dames op verkenning in Noord-Holland. Er werd een bezoek gebracht aan het Zuidzeemuseum. Tot het monument reed de bus de Afsluidijk op.

De wachstandsigheden waren deze week niet van die aard dat de dames bruin verbrand zijn terugkomen. Het was meer de week van de wind dan van de zon. Maar de stemming was uitstekend, hetgeen de heer L. C. Gussehoeven, die vanwege de directe een kijkje kwam nemen, zeer zeker heeft kunnen constateren. En de gezinnen, waarin de dames terugkeren, zullen ook wel genieten van sterke en minder sterke verhalen, die nog eens zullen worden opgehaald als de dames bij elkaar op de koffie gaan. Zij zullen dit weekje niet graag missen; daarvan kunnen allen die hieraan hun medewerking hebben gegeven verzekerd zijn.

R. Ch. H.

VAKANTIE en BRAND

Een rare combinatie, waar men maar zelden iets over leest. In alle vakantiefolders waarmee iedereen in het voorjaar wordt „bewerkt“ stelt men vakantie als iets „onzorgd“ voor. Als een periode waarin geen regen meer voorkomt, geen leuke banden, geen reinvertragingen en geen overbelaste kamperterreinen. Toch kan men verwachten, dat ook na het weerklinken van de laatste fabrieksfluit op vrijdag 2 augustus a.s. dergelijke kleine tegenslagen zullen plaatsvinden. Zelfs op grote tegenslagen — zoals ziekte, verlies van bagage e.d. — moet men rekenen. Laat men zich bij voorbeeld door de ANWB adviseren bij zijn vakantieplannen, dan merkt men al gauw dat deze organisatie wel degelijk rekening houdt met pech in de vakantie.

Eén zo'n pechgeval is brand. Vroeger een tamelijk onbekend verschijnsel in de vakantie; nu echter het kamperen en de grote vlucht heeft genomen, komt brand vaker voor dan velen van u zullen vermoeden. Het vervelende is meestal, dat de brand veroorzaakt wordt door vloeihebe of gasvormige brandstof, waardoor blussen met water meestal onmogelijk is.

Jaren geleden zijn zeer goedkope (ongeveer f 10,—) blussers voor dit doel in de handel gekomen. Ook door de Van der Heem brandweerorganisatie zijn deze blussers middelen beproefd. Het resultaat was echter van dien aard, dat wij onze lezers moeten adviseren: geef uw geld daar niet aan uit. Een handblussapparaat, dat jaren en jaren na de aanschaf feitloos moet functioneren, moet nu eenmaal van een zodanige robuuste constructie zijn, dat de prijs vele malen hoger wordt. Sinds kort brengt de Algemene Brandbeveiligings Maatschappij N.V. (voorheen Minimax) een Amerikaanse poederblusser in de handel, waarvan de bluskracht en de constructie zodanig is, dat voor Van

der Heem N.V. besloten is deze zeer eenvoudige te bedienen blusser ook in andere bedrijven te gaan toepassen.

Door zijn betrouwbaarheid en compacte bouw is deze blusser ook bij uitstek geschikt voor woonhuizen, auto's, zomerhuisjes, jachten, caravans e.d. Gewicht is slechts 2,15 kg, afmetingen: hoogte 318 mm, breedte 154 mm en diepte 111 mm. De poederwerk heeft een spuitbereik van 2,5 meter. Het poeder is geschikt voor alle soorten branden die in het huishouden kunnen voorkomen: hout, papier, stro e.d., tevens voor brandbare vloeistoffen en gassen en het mag gebruikt worden voor zogenaamde elektriciteitsbranden (er mag dus gesproken worden op onderstaande staande delen).

Poeder is onschadelijk voor mens en dier en richt zelf geen enkele schade aan. Op de foto ziet u de „één handbediening“, eenvoudige, mede omdat de blusser volkomen in „balans“ in de hand kan worden gehouden door een „volgreep“ handvat.

De blusser wordt vijf jaar gegarandeerd. Duidelijke rode verzegelingen geven aan of de blusser nog in ongedrukte staat is. Voor de prijs van f 65,— wordt deze blusser met zware transportophaanger geleverd. De blusser is in deze ophaanger geblokkeerd en kan dus niet door een stoof of schok gaan werken.

Na gebruik schroeft men eenvoudig een nieuwe vulling eraan (kosten f 29,—) en gaat de oude weg. Eenvoudiger kan het niet. De kosten van de nieuwe vulling zullen geen problemen zijn, want als u een reisbagage-kamperuitrusting en documentenverzekering heeft gesloten voor uw vakantietocht zal meestal uw verzekering (graag) deze nieuwe vulling betalen. Officiële naam van deze nieuwe blusser: Ansul „Merrimac“ poederblusser.

Leverancier: Algemene Brandbeveiligings Maatschappij N.V., Emergistraat 21, Naarden.

Mocht u belangstelling hebben voor deze blusser dan kunt u desgewenst eventuele nadere gegevens schriftelijk bij ondergetekende aanvragen. N. W. Langendijk.

WISSELING CHEF MEDISCHE DIENST

Reeds enige tijd leefde bij dokter Van Werkum de wens zich uit zijn dagelijkse werkzaamheden terug te trekken; dit heeft tot enige belangrijke besluiten geleid ten aanzien van de leiding van onze Bedrijfs-geneeskundige Dienst.

Op 31 juli a.s. namelijk zal dokter Van Werkum zijn functie neerleggen en daarbij drie jaar vroeger dan bij onze onderneming gebruikelijk is de staat van gestationeerd medewerker tegemoet gaan. Deze laatste uitdrukking is hier juist dan „aanvarden“, aangezien gedurende de genoemde drie jaren de heer Van Werkum de Bedrijfs-geneeskundige Dienst met zijn raadgevingen als adviseur zal blijven dienen. Adviezen, die vooral ontleend zullen zijn aan zijn typische Van der Heem-ervaring.

Gaarne introduceren wij hierbij zijn opvolger, dokter R. de Wit, die van 1 juli af bij ons zal zijn.

De heer De Wit is zijn carrière begonnen als radiotelegrafist, welk beroep hij na zijn opleiding hiertoe, met onderbreking in de oorlogsjaren, 22 jaar heeft uitoefend. (Totaal ruim 11000 uren in de cockpit). Voornamelijk tijdens en afwisselend met zijn KLM-vluchten voltooide dokter De Wit zijn artsens studie. Gedurende een half jaar is hij toen chirurgisch assistent geweest op de afdeling Ongevallen van een groot ziekenhuis in Amsterdam.

Na het volgen van de opleiding tot Bedrijfs-geneeskundige werkte hij nog enige jaren praktisch o.a. bij Hoogovens en KLM. Met het oog op de overdracht van de werkzaamheden zullen wij nog een maand beide artsen bij ons kunnen aantreffen.

GESLAAGD VOOR:

het diploma lassen 1e deel: L. A. Orth, Produktieontwikkeling Maanweg; het diploma lassen 2e deel: L. van Dam, Produktieontwikkeling Maanweg.

Heel hartelijk dank aan directie, personeel en Ziekentroost voor de tijdens mijn ziekte ontvanger attenties in de vorm van heerlijk fruit en prachtige bloemen.

M. C. Bongers, Inkoop.

1	15	5	12
8	10	4	9
11	6	16	2
14	3	13	7

PUZZEL

Nr 104

Als puzzel-liefhebber weet u natuurlijk wat een magisch vierkant is: een vierkant, dat in vakjes is verdeeld, waarin getallen staan. Wanneer men deze getallen in horizontale, verticale of de beide diagonale richtingen optelt, ontstaat steeds hetzelfde getal als som.

Het vierkant, dat ik hierbij afbeeld, is geen magisch vierkant, er manqueert zelfs nogal veel aan. De vraag nu is, of u langs de lijnen tussen de vakjes het vierkant in vier stukken kunt knippen en die dan weer op een andere manier aan elkaar kunt leggen, zodat dan een magisch vierkant ontstaat.

Oplösungen moeten uiterlijk woensdag 10 juli a.s. in het bezit zijn van mejuffrouw Hartsuiker, redactie VDH-tje. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

Hierbij zeg ik het comite Ziekentrost hartelijk dank voor het bloemstukje, dat ik als bewijs van meeleven tijdens mijn ziekte mocht ontvangen.

J. van der Ree,
Radomontagr.

Op het Radobloemtorium is de heer H. P. Frima werkzaam. Dinsdag 2 juli a.s. kan hij terugzien op een 12½-jarig dienstverband bij ons bedrijf. Profielat.

HAAGSE WERKNEMERS, STEEKT UW VOELHORENS EENS UIT!

Zo u maar even merkt dat een kennis van u van baan wil veranderen, wijs haar dan eens op de mogelijkheid bij Van der Heem te gaan werken. Op verschillende administratieve afdelingen kunnen b.v. typistes geplaatst worden. De volgende proficiëntiemogelijkheden zijn er binnen ons bedrijf: typiste — typiste Nederlands — steno-typiste — afdelingssecretarisse — steno-typiste vreemde talen of secretarisse.

Dan vragen wij uw aandacht nog voor het volgende

In september a.s. wil Van der Heem haar Interne Vakopleiding voor Kantoorpersoneel (I.V.O.K.) weer starten. Wij roepen uw medewerking in om hieraan in uw familie- of kennissenkring bekendheid te geven. De dagbladen staan vol advertenties waarin jongeren erop gewezen wordt dat juist de firma X de baan heeft waarin de pas gestaalde tot volle ontplooiing kan komen. Bij de firma Y bent u ook het beste op zijn plaats en bij de fabriek Z vindt u wat u nergens anders vindt. Bovendien geven sommige grote dagbladen een speciale krant uit, waarin

de diploma behalende jonge mensen op vele interessante beroepen attent worden gemaakt, nogmaals omlijst door aantrekkelijke advertenties.

Het is begrijpelijk dat iemand die van plan is een kantoorbaan te gaan bekleeden uit de veelheid van aanbiedingen geen keuze kan maken. Het is allemaal rozengeur en maneschijn.

Maar wat weten zij van het bedrijf zelf af? Is er een prettige werksfeer? Kunnen zij het zonnetje zien schijnen, of komen zij op een zolderetage terecht? Is er een goede mogelijkheid tot opklimmen in functie, of blijven zij de jongste bediende? Moeten we de hele dag op onze stoel blijven zitten en ons mond houden?

Welnu, op al deze vragen zoudt u een antwoord kunnen geven, ook al werkt u niet op een kantoorafdeling. U kunt hun dan de special voor hen hieronder vermelde gegevens over de Interne Vakopleiding Kantoor laten lezen. Deze opleiding is door velen met plezier gevolgd.

Wanneer iemand belangstelling heeft kan hij een afspraak maken voor een oriënterend gesprek met onze heer Oosthoek van de afdeling Personeelszaken.

Het leslokaal van onze Interne Vakopleiding voor Kantoorpersoneel (I.V.O.K.)

Het diploma hebben wij in onze zak we gaan werken. Adieu vrije tijd, of on-
verwachte vrije lesuren. Adieu kameradschappelijke sfeer van de klas. Niet meer spij-
s. Morgens half negen beginnen, 's avonds pl.m. 5 uur klaar. 5 dagen lang en dan
gelukkig twee dagen vrij.

Denk je zo over een kantoorbaan? Lees dit dan eens.
Als je bij Van der Heem komt werken en de Interne Vakopleiding voor Kantoor-
personeel gaat volgen, zul je gedurende een half jaar — want zo lang duurt deze cursus
— nog reis van die schoolstier behouden. Je wordt met pl.m. 20 jongelui opgeleid in
de kantoorvakken. Dan zit je op de afdeling niet als een onwetende tussen degenen
die al die zaken zo goed weten, maar dan breng je 's middags in de praktijk wat je
's morgens hebt geleerd.

Een schrijfmachine is een vreemd ding als je er nog nooit mee hebt gewerkt en als
je niet veel telefontert, is het toch wel even griezelig als vreemde personen je vreemde
vragen gaan stellen. Zo zijn er nog meer vakken, waarin de heer Koopman, leraar
van deze cursus, je wegwijst maakt. Na een half jaar wordt er een examen afgenomen
en ontvang je bij gunstige resultaten een diploma. Van de vorige opleiding zijn alle
leerlingen geslaagd.

Kom je eens praten met de heer Oosthoek, ook al heb je geen HBS- of MULO-
diploma in de zak? Indien je goede vorderingen hebt gemaakt op eerdergenoemde
scholen is er wellicht toch een kans dat je geplaatst wordt.

het V.D.H.-tje

Redacteur
C. SCHREVEL
Nr 799
5 juli 1963

VANDER HEEBEM

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UITRECHT EN SNEEK.

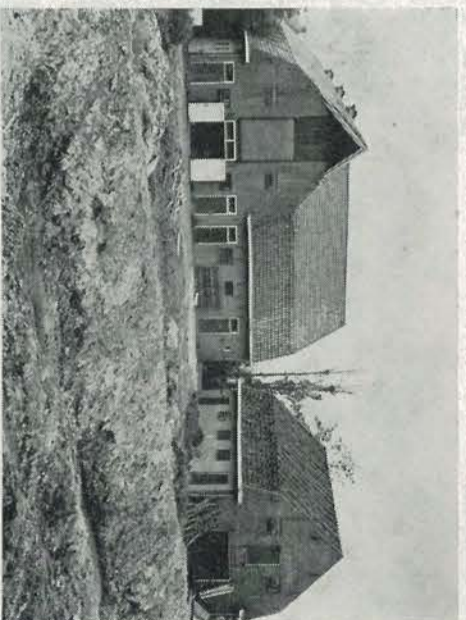
Gebeurt er nog iets in Sneek?

Vernoedelijk zullen vele VDH-tje lezers zich deze vraag gesteld hebben, want Sneek is nogal geruime tijd uit het nieuws gebleven. Wij kunnen u geruststellen, we hebben niet stil gezeten.

De winter is een moeilijke periode geweest. De nieuwbouw heeft geruime tijd stilgelegen ten gevolge van de extra strenge winter en in ons huidige onderzoekmen bevoor de waterleiding (duur 2 maanden). Ondanks dit alles heeft de produktieuitbreiding zich doorgezet. Een van onze produktiegroepen verzorgt de preparatie en inbouw voor IRAN, drie produktiegroepen maken radio's (voornamelijk portables) te weten de RA 601, 1P01, de RP 563-1 en de RA 631.1 AT.

Met de uitbreiding der produktie ging een toename van het laawaai gepaard, veroorzaakt door het atregelen en controleren van de apparaten. Een oplossing hiervoor werd gevonden door het plaatsen van een tussenschot en een zoldering van geluiddempend materiaal. De elektrische groep kreeg hierdoor een eigen domein. Ook de beschikbare ruimte wordt langerzamerhand te klein; reeds 115 mensen werken er in ons huidige verblijf. Op zomervakantie doet zich een snel oplopen van de temperatuur voor, teweel mensen werken op een klein oppervlak.

Het plan om na de fabrieksvakantie wederom de produktie uit te breiden heeft ons genoodzaakt naar een andere ruimte om te zien. Door benutting van het gemeentebestuur is het ons gelukt beslag te leggen op een wezen modelboerderij, die wij in bruikleen hebben gekregen tot de opening van de nieuwe fa-

brick een feit is. De foto toont u onze boerderij, die eerst gereinigd werd van de koemest en andere geurrijes een boerderij eigen. De ligging van deze boerderij is vlak bij de nieuwe fabriek, een gunstige omstandigheid dus.

Wat doe je nu als fabriek met een boerderij? Allereerst hebben we een woningzoekende uit Den Haag (tijdelijk) bij kunnen maken met het voorhuis. De afdeling Administratie kan er de zo begeerde ruimte en rust vinden en het Magazijn gaat verhuizen naar de koestal en hoozolder.

In de Vijfhuizenstraat komt nu ruimte vrij voor de bedoelde produktieuitbreiding. Het prettige hiervan is, dat de radioproductie in één gebouw blijft. Bovendien is er ruimte nodig voor de Gereedschapsmakerij, eveneens vergroot om het aantrekken en opleiden van een aantal potentiële gereedschapsmakers mogelijk te maken. Ook de rest van de kantoren (Afdelingsleiding, Tijdschrijverij en Werkvoorbereiding) krijgt wat meer armstang en de hoofdten behoeven zich niet meer te stoten aan uitstekende spanten.

Vervolg pag. 2 kolom 3

De trimmers hebben een eigen domein gekregen.

De man, die in de grijze oudheid het ronde wiel uitvond, verenigde in zijn uitvinding eenvoud en genialiteit.

Zijn idee moet wel het gevolg zijn geweest van een bepaalde behoefte, waaromtrent dringend moest worden voorzien.

Misschien was die uitvinder transportarbeider, zodat hij zelf de vruchten van zijn idee plukte.

HOE EEN IDEE ONTSTAAT

Bij Van der Heem gaat het eigenlijk niet zo. Een medewerker ontdekt mogelijkheden bij de produktie van een bepaald onderdeel. Die mogelijkheden drukken op de produktiecijfers en op het humeur van de medewerker. Hij gaat dus zoeken naar een oplossing.

Laten we maar weer een voorbeeld nemen. De heer Van Valen van de Transformatorfabricage Den Haag zetelt achter een ultra-moderne wikkelautomaat, met behulp waarvan hij spoelen vervaardigt. Hij ontdekt echter, dat zelfs zulke prachtige apparatuur niet altijd feilloos hoeft te werken. In de 11000 wikkelingen, waaruit elke spoel wordt opgebouwd, worden Micafilstrippen verwerkt, teneinde de verschillende lagen ten opzichte van elkaar te isoleren. De automaat snijdt deze wikkelstroken op vereiste lengte. Dit triacetatfolie heeft echter de onprettige eigenschap, dat het statische elektriciteit ontwikkelt en daardoor magnetisch wordt.

Dit was er de oorzaak van, dat de wikkelstroken gekreukt en vervormd rond de gewikkelde lagen kwamen, waardoor slechte isolatie ontstond. Het gevolg was: tamelijk veel uitval, weinig bruikbare producten en veel verspilling van materiaal. De heer Van Valen zocht naar een oplossing. Hij constateerde dat de statische elektriciteit kon worden afgevoerd. Hierop dacht de denkende kwam hij tot het beoogde resultaat door rond de stenen, waarboven de spoelen tijdens het wikkeljen roteren en waarlangs ook de wikkelstroken glijden, strookjes koperfolie aan te brengen.

Aldus ontstond een geleidende verbinding tussen het wikkelpapier en de „massa“ van de automaat. De stroken werden „geaard“ waardoor het overgrote deel van de statische elektriciteit werd afgevoerd.

„Hierdoor kwam alles in één klap in het reine“, schreef de heer Van Valen op ideeënformulier no 4796.

De Ideëencommissie kon het daarmee eens zijn en honoreerde het idee met f 50.— Had dit stukje een moraal, dan zou ze kunnen luiden: Verangemam uw werk door uw idee. Net zoals de uitvinder van het wiel dat in zijn tijd wellicht al deed.

H. C. J. de Beer.